

พฤติกรรมกรรมการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โครงการวิจัย

ของ

นางสาวจันทร์กะพ้อ	พินอภิรักษ์	รหัสนิสิต	62101010240
นางสาวพรชนก	หมื่นน้ำเงิน	รหัสนิสิต	62101010248
นางสาวรัชนิกร	โพธิ์เสนา	รหัสนิสิต	62101010250
นางสาวอรวิ	เทพมณฑา	รหัสนิสิต	62101010259
นางสาวธวชินี	พลแก้ว	รหัสนิสิต	62101010664
นางสาวธัญชนก	ปานรุ่งโรจน์	รหัสนิสิต	62101010665
นางสาวรุจิรา	คังกำเหน็ด	รหัสนิสิต	62101010673
นางสาวอัยยดา	จรงกา	รหัสนิสิต	62101010677

นิสิตชั้นปีที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาสารสนเทศศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โครงการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ในรายวิชา สศ 301 การวิจัยพื้นฐาน

ปีการศึกษา 2564

พฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โครงการการวิจัย

ของ

นางสาวจันทร์กะพ้อ	พินอภีรักษ์	รหัสนิสิต	62101010240
นางสาวพรชนก	หมื่นน้ำเงิน	รหัสนิสิต	62101010248
นางสาวรัชนิกร	โพธิ์เสนา	รหัสนิสิต	62101010250
นางสาวอรวิ	เทพมณฑา	รหัสนิสิต	62101010259
นางสาวธวชนี	พลแก้ว	รหัสนิสิต	62101010664
นางสาวธัญชนก	ปานรุ่งโรจน์	รหัสนิสิต	62101010665
นางสาวรุจิรา	คงกำเหนิด	รหัสนิสิต	62101010673
นางสาวอัยยดา	จรกา	รหัสนิสิต	62101010677

นิสิตชั้นปีที่ 3

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาสารสนเทศศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โครงการการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ในรายวิชา สศ 301 การวิจัยพื้นฐาน

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งเปรียบเทียบพฤติกรรมการรับรู้และปัญหาการรับรู้สารสนเทศด้วย จากการจำแนกตามตัวแปรชั้นปีและกลุ่มคณะ โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1-4 ทั้งหมด 21 คณะ ได้แก่ คณะพลศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะกายภาพบำบัด คณะสังคมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ และวิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน ประจำปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้นจำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีพฤติกรรมการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ทราบข้อมูลการรับรู้อาการเบื้องต้น เช่น มีน้ำมูก มีไข้ เจ็บคอ จำนวน 80 คน และไม่ทราบข้อมูลไวรัสโควิด-19 ไม่ติดทางพัสดุ จำนวน 48 คน การนำสารสนเทศโควิดไปใช้ อยู่ในระดับมาก การใช้สารสนเทศในการรับข้อมูลป้องกันโควิด-19 อยู่ในระดับมาก ช่องทางการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลาง และช่องทางการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 พบว่า สื่อโซเชียลมีเดีย เป็นช่องทางการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 มากที่สุด จากผลการวิจัยพบว่านิสิตมีปัญหาการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการไม่ทราบถึงแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ด้วยความอนุเคราะห์ และความเมตตาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศศิพิมล ประพินพงศกร ที่ปรึกษางานวิจัยซึ่งได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำข้อคิดที่เป็นประโยชน์สำหรับการทำวิจัย คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ให้ความเมตตากรุณาให้คำแนะนำ และเป็นທີ່ปรึกษา ตลอดจนแก้ไขสิ่งบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิจัยครั้งนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ทางคณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์พิเศษ ดร.สรียา โชติธรรม อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่ได้มาเป็นอาจารย์พิเศษบรรยายให้ความรู้เรื่อง สถิติเพื่อการวิจัย ซึ่งเป็นความรู้ที่นำมาใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า สารสนเทศที่สำคัญ รวมไปถึงอาจารย์ในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ที่ได้ให้ความรู้

ท้ายที่สุดนี้ คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบุคลากรที่ได้สนับสนุนและมอบโอกาสในการศึกษา รวมถึงขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีส่วนช่วยทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญรูปภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของงานวิจัย.....	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
1 การรับรู้สารสนเทศ.....	6
1.1 ความหมายและความสำคัญของการรับรู้สารสนเทศ.....	6
1.2 คุณลักษณะการรับรู้สารสนเทศ.....	7
1.3 พฤติกรรมการค้นหาและการใช้สารสนเทศ.....	8
1.4 ปัญหาการค้นหาและการใช้สารสนเทศ.....	9
1.5 แหล่งสารสนเทศ.....	10
2 โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019.....	11
2.1 อาการเบื้องต้นของโรคโควิด-19.....	11
2.2 การป้องกันโรคโควิด-19.....	12
2.3 วัคซีนป้องกันโรคโควิด-19.....	13
2.3.1 ชนิดวัคซีน.....	14
2.3.2 วัคซีนในไทย.....	15

2.3.3	ข้อห้ามและข้อควรระวังในการฉีดวัคซีน.....	15
2.3.4	การปฏิบัติตัวหลังได้รับวัคซีน.....	16
2.3.5	อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น.....	16
2.4	การดูแลตนเองเบื้องต้นหลังจากติดเชื้อโควิด-19.....	17
2.5	การดูแลตนเองหลังจากหายติดเชื้อโควิด-19.....	18
บทที่ 3	วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	19
1	การกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง.....	19
2	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	19
3	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	20
4	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	20
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
บทที่ 5	สรุป อภิปราย ข้อเสนอแนะ.....	30
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	30
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
	สรุปผลการวิจัย.....	31
	อภิปรายผลการวิจัย.....	33
	ข้อเสนอแนะ.....	34
	บรรณานุกรม.....	36
	ภาคผนวก.....	39
	ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	40
	ภาคผนวก ข แบบสอบถามพฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศ.....	42
	ภาคผนวก ค รูปภาพประกอบการทำงาน.....	50

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	21
2 ตาราง 2 การรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19.....	23
3 ตาราง 3 วัตถุประสงค์การนำสารสนเทศโควิด-19 ไปใช้.....	24
4 ตาราง 4 ช่องทางการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศ.....	25
5 ตาราง 5 ปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19.....	28

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2	ภาพประกอบที่ 2 การปฏิบัติงานผ่านทางแอปพลิเคชัน LINE.....	51
3	ภาพประกอบที่ 3 การทำงานในส่วนเนื้อหาผ่าน Google Docs.....	51
4	ภาพประกอบที่ 4 การทำงานในส่วนบทที่ 5 ผ่าน Google Docs.....	52

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือที่คนไทย เรียกว่า โควิด-19 ได้แพร่กระจายไปทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยที่ต้องเผชิญกับไวรัสโคโรนา 2019 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 ที่ส่งผลกระทบต่อคนในสังคมในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านของการดำรงชีวิต ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ และด้านจิตใจ ทำให้เกิดความหวาดกลัวในการดำรงชีวิตของคนในสังคม ซึ่งย้อนกลับไปเริ่มต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เกิดการแพร่ระบาดครั้งใหญ่จนทำให้ประชากรทั่วโลกติดเชื้ออย่างรวดเร็ว และทำให้ผู้คนติดเชื้อที่มีอาการรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต ตามประกาศขององค์การอนามัยโลก เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. 2563) จากรายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค ฉบับล่าสุด วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 ได้รายงานสถานการณ์ในประเทศไทยยังคงพบจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ จำนวน 7,592 คน มียอดสะสมของจำนวนผู้ติดเชื้อทั้งสิ้น 1,975,591 คน จำนวนผู้เสียชีวิตรายใหม่ จำนวน 39 คน มียอดสะสมของจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 19,703 คน คิดเป็น 1 % จากข้อมูลซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศไทย ยังคงส่งผลกระทบต่อด้านร่างกาย และจิตใจของคนไทยเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังส่งผลกระทบในด้านเศรษฐกิจของผู้ประกอบการอีกด้วย ถึงแม้ปัจจุบันจะมีประกาศจากคณะกรรมการโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร ที่มีมติเห็นชอบสั่งเปิดสถานที่ กิจการ โดยต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคที่ทางราชการกำหนด เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเปิดประเทศในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ซึ่งมีผลบังคับใช้ไปจนถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2564 จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง แต่ประชาชนยังคงต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้ออย่างเคร่งครัด เมื่อมีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งข้อมูลข่าวสารจากช่องทางต่าง ๆ ที่ประชาชนได้รับเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ทั้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นเรื่องราว และข้อเท็จจริง (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. 2540: 1) ที่ผ่านกระบวนการรวบรวมข้อมูล ประมวลผลจนได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้สารสนเทศ และเมื่อผู้ใช้สารสนเทศสามารถเข้าถึง ประเมิน และเลือกใช้สารสนเทศที่มีอยู่จากช่องทางสื่อต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการ เพื่อนำสารสนเทศนั้นไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน สิ่งเหล่านี้เรียกว่า การรู้สารสนเทศ (Information literacy) ซึ่งเป็นความรู้ ความสามารถและทักษะของบุคคลในการเข้าถึงสารสนเทศและการใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ และคณะ. 2548)

การรู้สารสนเทศ เป็นความสามารถพื้นฐานที่ช่วยในการกำหนดความต้องการการเข้าถึง การประเมิน และการเลือกใช้สารสนเทศ อีกทั้งยังเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทุกรูปแบบ ทุกคณะ ทุกสาขาวิชา และทุกระดับการศึกษา ดังนั้นการช่วยส่งเสริมและพัฒนานิสิตให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะช่วยให้นิสิตสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง (รังสรรค์ สุกันทา. 2543) การเรียนรู้ในระดับมหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญที่ช่วยพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของนิสิต รศ.ดร.น้ำทิพย์ วิภาวิน ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีปทุม กล่าวว่า การส่งเสริมการรู้สารสนเทศ เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพของนิสิตในการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ เพื่อเตรียมตัวสำหรับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะความสามารถในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

ทักษะของการรู้สารสนเทศ เป็นทักษะที่ต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต เปรียบเสมือนการเรียนรู้ด้วยตนเองจนเป็นผู้รู้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ที่สามารถค้นหา ประเมิน และเลือกใช้สารสนเทศที่ตรงกับความต้องการใช้งานได้ เนื่องจากสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมเป็นอย่างมาก กลายเป็นปัจจัยพื้นฐานในด้านการศึกษาค้นคว้าของนิสิตทุกระดับการศึกษาที่ค้นคว้าข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศผ่านช่องทางการรับรู้สารสนเทศ (ณัฐวรรณ คำแสน. 2564)

จากความสำคัญและความจำเป็นของการรู้สารสนเทศที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าในยุคปัจจุบันการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการของตนเองได้ และสามารถนำสารสนเทศไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง คณะผู้วิจัยซึ่งเป็นนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ สาขาสารสนเทศศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงมีความสนใจต่อศึกษาพฤติกรรมกรรับรู้สารสนเทศโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ศึกษาาระดับการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศของนิสิต รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้สารสนเทศของนิสิต เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสารสนเทศให้มีความถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ผู้รับสารทั้งนิสิตและบุคคลทั่วไปสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนำมาเป็นแนวทางในการดูแลตนเองให้ห่างจากโรคโควิด-19 และเพื่อพัฒนาการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสถานการณ์ของการระบาดไวรัสโควิด-19 ยังคงส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตมากมาย ซึ่งสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อจาก โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ โปสเตอร์ หรือโซเชียลมีเดีย ซึ่งเป็นช่องทางที่ทำให้ประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสารข้อมูลของโควิด-19 ได้ ด้วยเหตุนี้การศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการรับรู้สารสนเทศของนิสิตระดับ

ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงจะทำให้ได้ทราบว่านิสิตมีความรู้ความสามารถในการรับรู้ข้อมูล จากสื่อช่องทางต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสำคัญของงานวิจัย

- 1) ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาไปใช้ได้จริง เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลตนเองให้ห่างจากโรคโควิด-19
- 2) ผลวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตสารสนเทศที่ผ่านมามาอ่านวิจัยฉบับนี้ ในการสร้างข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องจากการทราบปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโรคโควิด-19 เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลตนเองให้ห่างจากโรคโควิด-19

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง กิริยาอาการหรือปฏิกิริยาที่แสดงออกหรือเกิดขึ้น ขณะที่เผชิญกับสถานการณ์ขณะนั้น แต่พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นมิได้เป็นเพียงพฤติกรรมทางกายเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับจิตใจด้วย

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร หรือข้อเท็จจริง ความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้มีการบันทึกไว้ ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การรับรู้สารสนเทศ (Information Literacy) หมายถึง ความสามารถหรือทักษะส่วนบุคคลที่ใช้ในการกำหนดขอบเขตสารสนเทศที่ต้องการ โดยการเลือกใช้เครื่องมือแสวงหาเพื่อเข้าถึง ประเมินสารสนเทศ และสามารถนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนใช้สารสนเทศที่ได้มาอย่างมีจริยธรรมและถูกกฎหมาย

โรคโควิด-19 หมายถึง ไวรัสโคโรนา เป็นไวรัสในวงศ์ใหญ่ที่เป็นสาเหตุของโรคทั้งในสัตว์และคน ไวรัสโคโรนาหลายสายพันธุ์ทำให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจ ตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาจนถึงโรคที่มีอาการรุนแรง เช่น โรค

ทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) และโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง (SARS) ไวรัสโคโรนาที่ค้นพบล่าสุดทำให้เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 เกิดการระบาดครั้งแรกในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน เดือนธันวาคมปี 2019 และขณะนี้โรคโควิด-19 มีการระบาดใหญ่ไปทั่ว ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศทั่วโลก

ขอบเขตของการวิจัย

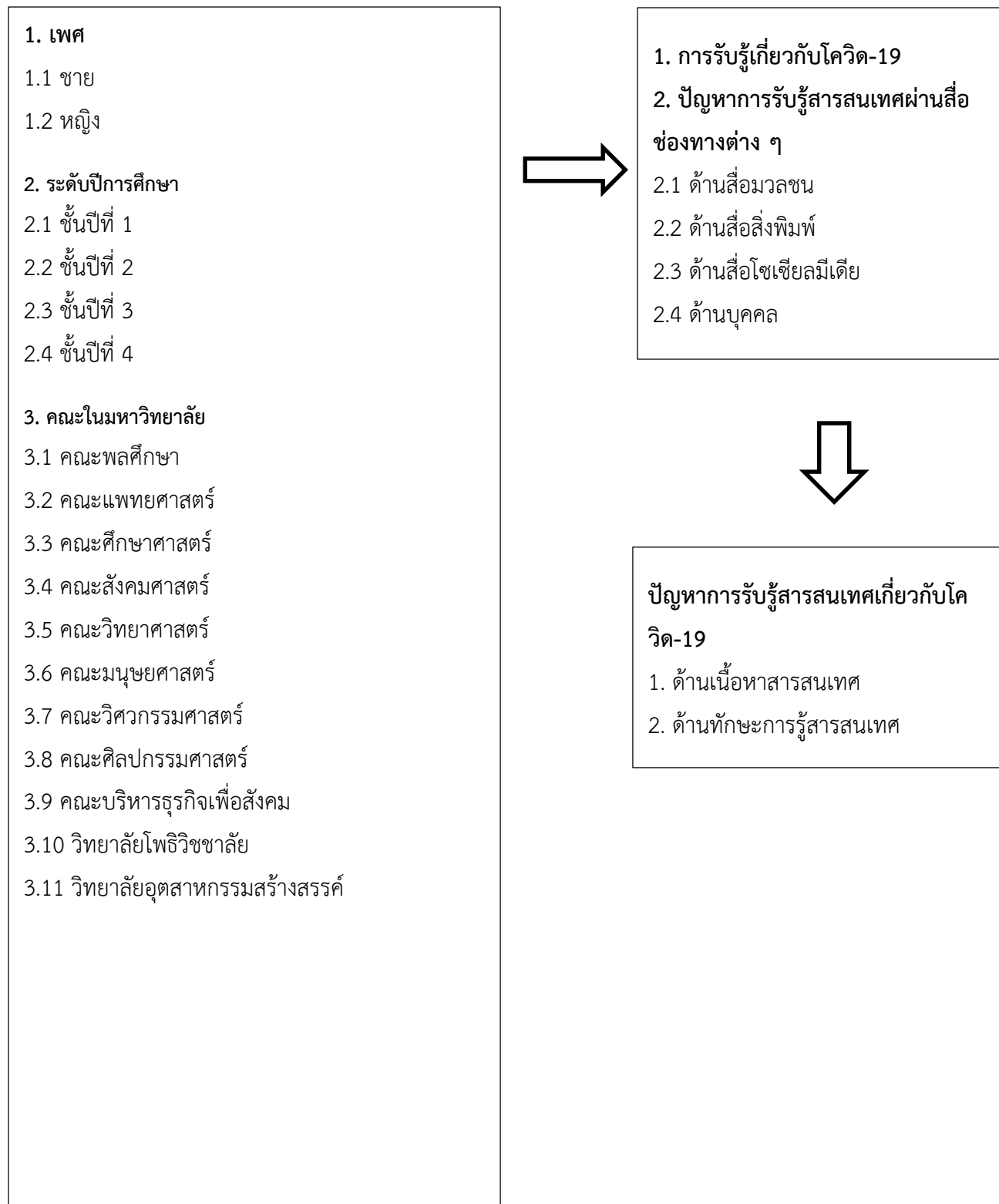
ประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย คือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2564

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ : นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกเป็น เพศ, ระดับปีการศึกษา, คณะในมหาวิทยาลัย

ตัวแปรตาม : การรับรู้เกี่ยวกับโควิด-19, ปัญหาการรับรู้สารสนเทศผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การรับรู้สารสนเทศ

1.1) ความหมายและความสำคัญของการรับรู้สารสนเทศ

1.2) คุณลักษณะการรับรู้สารสนเทศ

1.3) พฤติกรรมการค้นหาและการใช้สารสนเทศ

1.4) ปัญหาการค้นหาและการใช้สารสนเทศ

1.5) แหล่งสารสนเทศ

2. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019

2.1) อาการเบื้องต้นของโรคโควิด-19

2.2) การป้องกันโรคโควิด-19

2.3) วัคซีนสำหรับการป้องกันโรคโควิด-19

2.4) การดูแลตนเองเบื้องต้นหลังจากติดเชื้อโควิด-19

2.5) การดูแลตนเองหลังจากหายติดเชื้อโควิด-19

แนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศ

1. การรับรู้สารสนเทศ

1.1) ความหมายและความสำคัญของการรับรู้สารสนเทศ

ความหมายของการรับรู้สารสนเทศ

ประภาส พาวินันท์ (2553) ได้กล่าวเกี่ยวกับการรับรู้สารสนเทศว่า คือ “การรู้วิธีการ ที่จะเรียนรู้ เพราะรู้ถึงความสำคัญ การจัดเก็บ การค้นหา การประเมินค่า และการใช้สารสนเทศ นั้น ๆ ทำให้บุคคลมีการเตรียมตัวในการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต”

อาชญญา รัตนอุบล (ม.ป.ป) กล่าวว่า การรับรู้สารสนเทศ หมายถึง การรู้ถึงความจำเป็นของสารสนเทศ (ข้อมูลข่าวสาร) มีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์ และการประเมินสารสนเทศ การจัดระบบประมาณสารสนเทศ การประยุกต์ใช้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ

และสร้างสรรค์ การสรุปและสื่อสารข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจและยอมรับในจริยธรรมของข้อมูล ข่าวสาร การพัฒนาเจตคตินำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

นฤมล สุขรักษา (ม.ป.ป) กล่าวว่า การรู้สารสนเทศ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการระบุความต้องการสารสนเทศของตนเอง โดยที่มีการรู้จักใช้เครื่องมือและกระบวนการการค้นหาเพื่อระบุแหล่งสารสนเทศ สามารถประเมิน วิเคราะห์ สังเคราะห์ และใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นแล้วการเรียนรู้สารสนเทศตามการวิเคราะห์ หมายถึง ความรู้ความสามารถของบุคคล ในการที่สามารถระบุสารสนเทศที่ต้องการได้ เข้าถึงเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ค้นหา รวมถึงแหล่งข้อมูลที่ต้องการ นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องสามารถประเมินสารสนเทศก่อนการนำไปใช้ทั้งความเหมาะสมและความน่าเชื่อถือ จะทำให้สามารถรู้และใช้สารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการรู้สารสนเทศ

Watinee คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (ม.ป.ป) กล่าวว่า การรู้สารสนเทศมีความสำคัญต่อบุคคลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการศึกษา

การเรียนรู้สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการศึกษาของบุคคลทุกระดับ ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นบทบาทของผู้สอนจึงเปลี่ยนเป็นผู้ให้คำแนะนำชี้แนะโดยอาศัยทรัพยากรสารสนเทศเป็นพื้นฐาน

2. ด้านการดำรงชีวิต

การเรียนรู้สารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตประจำวัน เพราะผู้รู้สารสนเทศจะเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์ ประเมิน และใช้สารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

การเรียนรู้สารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะสังคมในยุคสารสนเทศ (Information Age) บุคคลจำเป็นต้องรู้สารสนเทศเพื่อปรับตนเองให้เข้ากับสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

1.2) คุณลักษณะการเรียนรู้สารสนเทศ

SUNY Council of Director Information Literacy Initiative (2003) ได้มีการเสนอคุณลักษณะ และความสามารถในการรับรู้สารสนเทศของบุคคล ดังนี้

1. ความจำเป็นของสารสนเทศ
2. กำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่จำเป็น
3. เข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ประเมินสารสนเทศ และแหล่งสารสนเทศได้

5. นำสารสนเทศที่คัดสรรแล้วสู่พื้นความรู้เดิมได้
6. มีประสิทธิภาพในการใช้สารสนเทศได้ตรงตามวัตถุประสงค์
7. เข้าใจประเด็นทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และกฎหมายในการใช้สารสนเทศ
8. เข้าถึงและใช้สารสนเทศได้อย่างมีจริยธรรมและถูกกฎหมาย
9. แบ่งประเภท จัดเก็บ และสร้างสรรค์ความเหมาะสมให้กับสารสนเทศที่รวบรวมไว้
10. ตระหนักว่าการรู้สารสนเทศช่วยใช้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

SCONUL (2001) ได้ระบุคุณลักษณะของการรู้สารสนเทศว่าเกิดมาจากความสามารถในการใช้ห้องสมุดและความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์มารวมกัน ซึ่งสามารถแบ่งออกมาได้ทั้งหมด 7 ด้าน คือ

1. ความสามารถในการรับรู้ความต้องการของข้อมูลเพิ่มเติม
2. ความสามารถในการเลือกเส้นทางและแหล่งสืบค้นที่เข้าถึงได้รวดเร็ว
3. ความสามารถในการวางแผนการสืบค้น
4. ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล
5. ความสามารถในการเปรียบเทียบและประเมินข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ
6. ความสามารถในการจัดการ ประยุกต์ใช้งาน และสื่อสารข้อมูลในสถานการณ์อันเหมาะสม
7. ความสามารถในการนำข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อสร้างความรู้ใหม่

Australian and New Zealand Institute for Information Literacy (Bundy, 2004) ได้กำหนดคุณลักษณะของผู้ที่มีการรู้สารสนเทศไว้ว่าจะต้องมีความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่

1. ความสามารถในการรับรู้ถึงความต้องการและปริมาณของข้อมูลเพิ่มเติม
2. ความสามารถในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ความสามารถในการประเมินข้อมูลและหระบวนการค้นหาอย่างมีวิจารณ์ญาณ
4. ความสามารถในการจัดเก็บหรือสร้างข้อมูล
5. ความสามารถในการประยุกต์ข้อมูลเก่าและใหม่เข้าด้วยกันเพื่อสร้างความเข้าใจใหม่
6. ความสามารถในการใช้ข้อมูลให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ถูกต้องตามหลักจริยธรรม วัฒนธรรม สังคม และกฎหมาย

1.3) พฤติกรรมการค้นหาและการใช้สารสนเทศ

อรอุมา สืบกระพัน (2552) กล่าวว่า พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศ หมายถึง การกระทำ วิธีการ หรือกิจกรรมที่แสดงออกอย่างมีวัตถุประสงค์ เพื่อแสวงหาข้อมูลสารสนเทศที่ต้องการ จากนั้นสารสนเทศที่ได้จะผ่านการประมวลผล การวิเคราะห์ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์หรือสนองความต้องการของตนเอง

Wilson (1999) ได้ศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศตั้งแต่ปี 1981-1999 และได้พัฒนาโมเดลพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศหลายโมเดล โดยในปี 1981 จากการวิจัยการแสวงหาสารสนเทศ Wilson ได้

เสนอโมเดลพฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารสนเทศที่ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ โดยเริ่มจากผู้ใช้และความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้ นำไปสู่พฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารสนเทศที่แตกต่างกัน และในปี 1999 Wilson ได้พัฒนาโมเดลพฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารสนเทศที่ครอบคลุมและเป็นกระบวนการ

เมื่อผู้ใช้สารสนเทศทราบถึงสารสนเทศที่ต้องการแล้วมักแสดงพฤติกรรมกรรมการแสวงหาสารสนเทศ ดังนี้

1. พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของผู้ใช้ได้รับแรงผลักดันมาจากความต้องการสารสนเทศที่เรียกว่าความต้องการ (Need) พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศจะครอบคลุมพฤติกรรมหรือกิจกรรม 2 ด้าน คือ พฤติกรรมการแสวงหา และพฤติกรรมการใช้สารสนเทศ
2. ผู้ใช้จะแลกเปลี่ยนสารสนเทศกับบุคคลรอบข้าง โดยใช้วิธีการพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลต่าง ๆ เช่น ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา
3. หากยังไม่ได้รับสารสนเทศเพียงพอ ผู้ใช้จะแสวงหาสารสนเทศจากระบบสารสนเทศภายในซึ่งเป็นระบบสารสนเทศที่ใกล้ตัว หากได้รับสารสนเทศตามความต้องการแล้วการแสวงหาสารสนเทศนั้นประสบความสำเร็จ แต่ถ้าไม่ได้รับสารสนเทศที่ต้องการถือว่าการแสวงหาสารสนเทศล้มเหลว
4. ถ้าการแสวงหาสารสนเทศจากระบบภายในล้มเหลวหรือสารสนเทศที่ได้รับไม่เป็นที่พอใจ ผู้ใช้จะเปลี่ยนไปใช้ระบบสารสนเทศอื่นที่อยู่ภายนอก
5. หากไม่สามารถแสวงหาสารสนเทศที่ต้องการหรือหาไม่พบ อาจย้อนกลับไปค้นหาสารสนเทศอีกครั้ง
6. ถ้าการแสวงหาสารสนเทศประสบความสำเร็จ ผู้ใช้จะนำสารสนเทศที่ได้รับไปใช้ตามวัตถุประสงค์ และถือว่าความต้องการสารสนเทศเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้ ไม่ว่าจะสารสนเทศที่ได้รับนั้นจะมาจากกระบวนการบริการหรือแหล่งสารสนเทศใดก็ตาม สารสนเทศที่ได้รับนี้ก็จะถูกถ่ายทอดไปยังบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.4) ปัญหาการค้นหาและการใช้สารสนเทศ

แสงเดือน ผ่องพุ่ม (2542) กล่าวว่า ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่อาจเกิดขึ้นมี 3 ประเด็น คือ

1. ปัญหาจากทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่
 - 1.1 เนื้อหาของสารสนเทศ หากผู้ใช้ได้รับสารสนเทศที่ไม่มีคุณภาพเพียงพอ อาจทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เต็มที่
 - 1.2 ความน่าเชื่อถือ เพราะสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วไม่มีขอบเขตจำกัดตรงกันข้ามกับสื่อสิ่งพิมพ์ ทำให้ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้ในประเด็นเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือที่ถูกนำไปอ้างอิง
 - 1.3 ความทันสมัยของข้อมูลที่ผู้ใช้ต้องการ
 - 1.4 การอ้างอิงแหล่งความรู้ที่ได้จากทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้ต้องใช้การอ้างอิงที่มีลักษณะเฉพาะ ต่างจากทรัพยากรสารสนเทศประเภทอื่น ๆ ทำให้ผู้ใช้อ้างอิงไม่ถูกต้อง

2. ปัญหาจากผู้ใช้งาน ได้แก่
 - 2.1 ผู้ใช้ไม่ทราบแปลงข้อมูลหรือไม่ทราบว่าจะใช้เครื่องมือใดในการสืบค้นข้อมูล
 - 2.2 ผู้ใช้ไม่ทราบความต้องการที่แท้จริง ทำให้ไม่สามารถระบุแนวคิดของตนเอง และถ่ายทอดออกเป็นคำค้นได้ หรือไม่ทราบคำที่จะค้น
 - 2.3 ผู้ใช้ไม่เข้าใจวิธีการสืบค้นและไม่ทราบวิธีการค้นเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ
 - 2.4 ผู้ใช้ไม่มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์การพิมพ์
 - 2.5 ผู้ใช้ไม่มีความเข้าใจวิธีการจัดเก็บข้อมูลดัชนีและกลยุทธ์ในการสืบค้นของระบบ
3. ปัญหาจากระบบและเครือข่าย คือ ปัญหาที่เกิดจากการออกแบบระบบการสืบค้นระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งขึ้นอยู่กับความเข้าใจและความสามารถผู้ใช้ที่ได้รับการฝึกฝนในการใช้ระบบ ได้แก่
 - 3.1 การจัดทำดัชนีในฐานข้อมูล
 - 3.2 โครงสร้างของข้อมูลในคอมพิวเตอร์
 - 3.3 ความง่ายต่อผู้ใช้ ถ้าระบบออกแบบดีผู้ใช้ก็สามารถใช้ได้เองโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งสื่อกลาง (interactive)
 - 3.4 โปรแกรมจัดการข้อมูล ช่วยลดภาระสิ่งที่ไม่สำคัญจากผู้ใช้ให้ระบบทำงานเร็วขึ้น เพื่อช่วยลดเวลาในการค้นหา
 - 3.5 การแสดงข้อมูลให้แก่ผู้ใช้ การจัดหน้าจอการแสดงผลลัพธ์
 - 3.6 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ความขัดข้องในการใช้งานและประสิทธิภาพของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

1.5) แหล่งสารสนเทศ

แหล่งสารสนเทศ หมายถึง สถานที่ที่มีสารสนเทศสะสมอยู่ และเปิดโอกาสให้บุคคลสามารถเข้าใช้สารสนเทศเหล่านั้นได้

ประเภทของแหล่งสารสนเทศ สามารถเข้าใช้สารสนเทศเหล่านั้นได้ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งสารสนเทศที่เป็นบุคคล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้รอบรู้ในสาขาต่าง ๆ ซึ่งผู้ต้องการสารสนเทศจากบุคคลต้องไปพบปะสนทนาหรือสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญนั้นโดยตรงจึงจะได้สารสนเทศที่ต้องการ
2. แหล่งสารสนเทศที่เป็นสถาบัน จำแนกได้ดังนี้
 - 2.1 ห้องสมุด (Library) คือ สถานที่รวมทรัพยากรสารสนเทศสาขาวิชาต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปของวัสดุตีพิมพ์ และวัสดุไม่ตีพิมพ์ รวมทั้งฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมีบรรณารักษ์เป็นผู้บริหารงาน และดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุด

2.2 ศูนย์สารสนเทศ (Information Center) แหล่งสารสนเทศประเภทนี้แต่ละแห่งมีชื่อต่าง ๆ กัน อย่างไรก็ตามล้วนมีจุดมุ่งหมายเพื่อบริการสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชา เช่น ศูนย์สารสนเทศทางการเกษตรแห่งชาติ ศูนย์เอกสารประเทศไทย ศูนย์ข้อมูลทางเทคโนโลยี และศูนย์สารนิเทศอีสานสิรินธร

3. แหล่งสารสนเทศที่เป็นสถานที่ ได้แก่ อนุสาวรีย์ โบราณสถาน อุทยานแห่งชาติ รวมถึงสถานที่จำลองด้วย เช่น อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ปราสาท หินพิมาย เมืองโบราณ เป็นต้น แหล่งสารสนเทศเหล่านี้มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าอย่างยิ่ง ทั้งยังเป็นแหล่งที่เข้าถึงได้ไม่ยากนัก แต่ข้อด้อยของแหล่งสารสนเทศที่เป็นสถานที่บางแห่งอยู่ไกล การเดินทางไปสถานที่แห่งนั้นต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก

4. อินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งสารสนเทศที่ใหญ่ที่สุดในโลก เพราะหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัย สำนักข่าวสาร และสมาคมวิชาชีพต่างก็จัดทำข้อมูลประชาสัมพันธ์ออกมาเผยแพร่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้อินเทอร์เน็ตประกอบด้วยข้อมูลและสารสนเทศมากมาย การที่จะได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการจึงต้องรู้ที่อยู่ของเว็บไซต์ที่ต้องการ โดยเครื่องมือหนึ่งที่มีประโยชน์ในการค้นหาที่อยู่ของเว็บไซต์ที่ต้องการ คือ Search Engine ซึ่งมีหลายลักษณะ ตัวอย่าง Major Search Engine - Search Engine ที่มีฐานข้อมูลเป็นของตนเอง เป็น Search Engine ชำนาญ เพื่อค้นหาเว็บไซต์ที่ต้องการ เช่น Google.com, Yahoo.com Meta Search Engine - Search Engine ที่ไม่มีฐานข้อมูลเป็นของตนเองแต่อาศัยฐานข้อมูลจาก Search Engine อื่น ๆ หลายแห่งมาแสดง และ Directory Search Engine - Search Engine ประเภทหนึ่ง ที่มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นหมวดหมู่

2. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19)

2.1) อาการเบื้องต้นของโรคโควิด-19 (COVID-19)

โรคโควิด-19 (Corona Virus Disease , COVID-19) เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนา (Coronavirus) มีหลากหลายสายพันธุ์ จากการค้นพบล่าสุด โดยทั่วไปผู้ป่วยจะมีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ คือ มีไข้ และ ไอ จึงทำให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาจนถึงปอดอักเสบ (pneumonia) ที่มีอาการรุนแรง และผู้ป่วยบางคนอาจพบเชื้อแต่ไม่แสดงอาการ โดยความรุนแรงของโรคขึ้นอยู่กับปริมาณไวรัสที่ได้รับเข้าทางเดินหายใจ การแสดงอาการผู้ป่วยส่วนน้อยร้อยละ 5 มีน้ำมูก เจ็บคอ หรือจาม ร้อยละ 98.6 มีไข้ ร้อยละ 69.6 มีอาการอ่อนเพลีย ผิดปกติ และร้อยละ 59.4 มีอาการไอแห้ง ๆ ทั้งนี้โรคโควิด-19 เป็นตระกูลไวรัสที่มีอาการแตกต่างจากโรคทางเดินหายใจอื่น ๆ คือ อาการสูญเสียการรับกลิ่นและการรับรสอย่างเฉียบพลันโดยอาจเป็นอาการนำก่อนที่จะมีอาการอื่นตามมา คิดเป็นร้อยละ 20-60 ของผู้ป่วย และมักพบในผู้ป่วยที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และพบว่าผู้ป่วยร้อยละ 14 มีอาการหนักจนถึงปอดอักเสบ หายใจผิดปกติ ร้อยละ 5 มีอาการวิงเวียน เช่น การหายใจล้มเหลว ซึ่คจากอาการการป่วยรุนแรง และอีกร้อยละ 1-2 เสียชีวิต หลังจากมีอาการหนัก ซึ่งปัจจัยที่ทำให้ผู้ติดเชื้อมีอาการรุนแรงมากขึ้น เช่น สุขภาพ และโรคประจำตัว สำหรับการปฏิบัติตนเมื่อเริ่มป่วย ผู้ติดเชื้อส่วนใหญ่มีอาการน้อย หรือแทบไม่มี

อาการป่วยเลย เด็กส่วนใหญ่มีอาการน้อย อาการขั้นรุนแรงส่วนใหญ่จะอยู่ในผู้สูงอายุและผู้มีโรคประจำตัว ได้แก่ โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคปอดเรื้อรัง โรคมะเร็ง โรคไตวายเรื้อรัง โรคอ้วน และมีพฤติกรรมสูบบุหรี่จัด ซึ่งทั้งหมดจะเป็นปัจจัยทำให้มีอัตราการเสียชีวิตมากขึ้น

ดังนั้นผู้ป่วยโควิด-19 โดยเฉพาะผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัวจำเป็นต้องได้รับการประเมิน ควบคุมอาการของโรคประจำตัว และติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อลดความรุนแรงของโรค อีกทั้งควรมีการกำหนดแนวทางการดูแลผู้ป่วยโควิด-19 สำหรับผู้ที่มีโรคประจำตัวโดยเฉพาะ และสำหรับประชาชนทั่วไปควรตระหนักถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคที่ส่งผลกระทบต่อร่างกายและคนรอบข้าง ครอบครัว หรือเพื่อนร่วมงานด้วย ควรได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคจากสื่อช่องทางต่าง ๆ เพราะเพื่อช่วยทำให้ทราบข้อมูลถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค และเพื่อลดอัตราการเสียชีวิตลงได้

2.2) การป้องกันโรคโควิด-19 (COVID-19)

จากการศึกษาข้อมูลและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้รวบรวมวิธีการป้องกันตนเองและคนรอบข้างให้ห่างไกลจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ดังนี้

กรมควบคุมโรค (2564) ได้มีการจัดทำแนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับประชาชนทั่วไปและประชาชนกลุ่มเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ ได้แก่ หญิงตั้งครรภ์ กลุ่มเด็กเล็กที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคเกี่ยวกับสมอง โรคระบบทางเดินหายใจ และโรคภูมิแพ้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แนวทางการป้องกันสำหรับประชาชนทั่วไป เพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1. ออกจากบ้านเมื่อจำเป็นเท่านั้น และให้เว้นระยะห่างจากคนอื่นอย่างน้อย 1-2 เมตร หลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่ แออัด หรือพื้นที่ปิด
2. สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าตลอดเวลา เมื่ออยู่นอกบ้าน
3. ใช้รถสาธารณะเมื่อจำเป็นเท่านั้น และหลีกเลี่ยงชั่วโมงเร่งด่วน
4. ล้างมือบ่อย ๆ ครั้งด้วยสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง รวมถึงก่อนรับประทานอาหาร หลังการเข้าห้องน้ำ หลังจากไอ จาม หรือหลังสัมผัสจุดเสี่ยงที่มีผู้ใช้งานร่วมกันในที่สาธารณะ เช่น กลอน หรือลูกบิดประตู ราวบันได เป็นต้น
5. หลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น
6. แยกของใช้ส่วนตัว ไม่ควรใช้ของร่วมกับผู้อื่น

7. เลือกทานอาหารร้อนหรือปรุงสุกใหม่ ควรทานอาหารแยกสำหรับ หรือหากทานอาหารร่วมกันให้ใช้ช้อนกลาง รวมทั้งออกกำลังกายสม่ำเสมอ และพักผ่อนให้เพียงพอ
8. หมั่นสังเกตอาการของตนเอง หากมีอาการไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก จมูกไม่ได้กลิ่น ลิ้นไม่รับรส ให้รีบไปโรงพยาบาลใกล้บ้านทันทีเพื่อตรวจและรับการรักษาหากพบว่าติดเชื้อ

แนวทางการป้องกันสำหรับกลุ่มเสี่ยง เพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1. หากเดินทางกลับจากต่างประเทศหรือพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ควรกักตัวที่บ้าน 14 วัน และปฏิบัติตามประกาศของกระทรวงสาธารณสุข
2. งดออกจากบ้านหรือเข้าไปในบริเวณที่มีคนแออัด หากจำเป็นต้องออกนอกบ้านให้ใส่หน้ากากอนามัย และใช้เวลาสั้นที่สุด รักษาระยะห่างจากบุคคลอื่น 1 - 2 เมตร หลีกเลี่ยงการสวมกอดหรือพูดคุยในระยะใกล้ชิดกับบุคคลอื่น
3. แยกภาชนะรับประทานอาหารและงอใช้ของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น
4. หากเป็นผู้สูงอายุ หรือบุคคลทั่วไปที่มีโรคประจำตัว ได้แก่ โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคปอดเรื้อรัง หรือโรคมะเร็ง ควรจัดเตรียมยาสำรองสำหรับรักษาโรคประจำตัวไว้ ภายใต้อุปถัมภ์ของแพทย์หากครบกำหนดรับยาอาจให้ญาติไปรับแทน
5. สำหรับหญิงตั้งครรภ์ หากถึงกำหนดนัดฝากครรภ์ สามารถติดต่อขอคำแนะนำกับแพทย์ที่ฝากครรภ์เพื่อพิจารณาความจำเป็นในการไปตรวจตามนัด
6. ควรสอนและหมั่นฝึกฝนเด็กเล็กที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี ให้ทำความสะอาดล้างมือด้วยสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ ใส่หน้ากากอนามัย และรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ปรุงสุก สะอาด และนอนพักผ่อนให้เพียงพอ

2.3) วัคซีนป้องกันโรคโควิด-19

สำหรับวัคซีนปกติ โดยทั่วไปแล้วเมื่อเชื้อโรคทุกชนิดเข้าสู่ร่างกาย ร่างกายจะมีวิธีจัดการเชื้อโรคหลายแบบ หนึ่งในนั้น คือ เม็ดเลือดขาวชนิด Macrophage จะทำหน้าที่กลืนเชื้อเข้าไปและทิ้งเศษซากเชื้อบางส่วนไว้ เรียกว่า แอนติเจน (Antigen) และร่างกายจะรับรู้ได้ทันทีว่า แอนติเจน คือ สิ่งแปลกปลอมและจะสร้างแอนติบอดี (Antibody) ขึ้นมาเพื่อจัดการกับสิ่งแปลกปลอมนั้นอีกรอบ รวมถึงมีเม็ดเลือดขาวอีกชนิดหนึ่งที่จะจำว่าเชื้อโรคชนิดนี้คือสิ่งแปลกปลอม ถ้าหากได้รับเชื้อในอนาคตร่างกายจะสามารถจดจำและจัดการได้ ดังนั้นการทำงานของวัคซีนจึงเป็นไปในลักษณะเดียวกันนี้

สำหรับวัคซีนป้องกันโควิด-19 จะช่วยกระตุ้นให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไวรัสนี้ขึ้นมา เพื่อจัดการและป้องกันการติดเชื้อหากได้รับเชื้อในอนาคต แต่ต้องใช้เวลาระยะหนึ่งหลังฉีดวัคซีน เพื่อให้ร่างกายสร้างภูมิคุ้มกันขึ้นมาได้ การฉีดวัคซีนผู้รับวัคซีนจะต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโควิด-19 อย่างเคร่งครัด เช่น ใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือบ่อย ๆ เว้นระยะห่างทางสังคม เป็นต้น

2.3.1) ชนิดของวัคซีน

จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก มีการคิดค้นวัคซีนโควิด-19 โดยหลายบริษัทผู้ผลิตและหลายรูปแบบ รวมทั้งวิธีการผลิตวัคซีนหลายวิธีการ แต่ทั้งหมดคือ เพื่อให้ต่อต้านไวรัสโคโรนาซาร์โควี-2 (SAR-CoV-2) หรือ โควิด-19 ไม่ให้เข้าสู่ร่างกายไปก่อโรคได้ โดยที่ไวรัสนี้จะมีส่วนที่เป็นไกลโคโปรตีนยื่นออกจากเซลล์เรียกว่า สไปค์ (Spike) จะไปจับกับตัวรับ (Receptor) ที่อยู่บนเซลล์ในร่างกาย เช่น ที่ทางเดินหายใจหรือลำไส้ เมื่อจับกันแล้วไวรัสก็จะเข้าสู่ร่างกายและไปก่อโรค โดยมี 4 วิธีการที่มีการผลิตมากที่สุด ได้แก่

1. วัคซีนชนิดสารพันธุกรรม messenger RNA (mRNA) vaccine วัคซีนกลุ่มนี้ใช้เทคโนโลยีใหม่สังเคราะห์พันธุกรรม mRNA ที่เฉพาะเจาะจงกับเชื้อไวรัส เป็นวัคซีนที่มีส่วนที่กำกับการสร้างโปรตีนของไวรัส SAR-CoV-2 ที่ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย เมื่อฉีดวัคซีนแล้วร่างกายจะสร้างโปรตีนชนิดนั้นขึ้นมาและทำลาย mRNA ที่ฉีดเข้าไป จากนั้นร่างกายจะรับรู้ว่ามีโปรตีนที่สร้างขึ้นมานั้นเป็นสิ่งแปลกปลอมและจะสร้างระบบภูมิคุ้มกัน (Antibody) ขึ้นมา วัคซีนที่มีใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ วัคซีนของบริษัท Pfizer และ Moderna ซึ่งมีประสิทธิภาพป้องกันโรคได้ประมาณ 95% และป้องกันการป่วยรุนแรง รวมทั้งป้องกันการเสียชีวิตได้ 100%
2. วัคซีนชนิดใช้ไวรัสเป็นพาหะ (Recombinant Viral Vector Vaccine) เป็นวัคซีนที่ตัดต่อทางพันธุกรรม โดยดัดแปลงพันธุกรรมของไวรัสให้ไม่สามารถแบ่งตัวได้ของไวรัส SAR-CoV-2 แล้วใส่เข้าไปในตัวไวรัสชนิดอื่นที่ไม่ก่อโรค (เรียกไวรัสนี้ว่า Viral Vector) เมื่อฉีดวัคซีนเข้าไปในร่างกายแล้ว Viral Vector จะพาเอาสารพันธุกรรมนั้นเข้าไปในเซลล์ ทำให้เกิดการสร้างโปรตีนที่จำเพาะต่อเชื้อไวรัส SAR-CoV-2 ขึ้นมา จากนั้นร่างกายจะรับรู้ว่ามีโปรตีนที่สร้างขึ้นมานั้นเป็นสิ่งแปลกปลอมและจะสร้างระบบภูมิคุ้มกันขึ้นมา อย่างไรก็ตามแม้จะเป็นวัคซีนที่ไวรัสไม่แบ่งตัว แต่ยังคงจัดว่าเป็นไวรัสที่มีชีวิตอยู่เมื่อเข้าสู่ร่างกาย ดังนั้นจึงไม่แนะนำให้ฉีดในผู้ที่ภูมิคุ้มกันบกพร่อง วัคซีนที่มีใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ วัคซีนของบริษัท Astra Zeneca มีประสิทธิภาพป้องกันโรคประมาณ 70-80% ป้องกันการเสียชีวิตได้ 100% วัคซีนของบริษัท CanSinoBio มีประสิทธิภาพป้องกันโรคประมาณ 60% วัคซีนของบริษัท Johnson and Johnson มีประสิทธิภาพป้องกันโรค 64-72% และวัคซีนของบริษัท Gamaleya มีประสิทธิภาพป้องกันโรคประมาณ 90%

3. วัคซีนชนิดเชื้อตาย (Inactivated Virus Vaccine) ผลิตโดยการเลี้ยงไวรัสชนิดนี้ให้ได้ปริมาณมากแล้วมาทำให้ตายด้วยสารเคมีหรือความร้อน เมื่อฉีดวัคซีนแล้วร่างกายจะรับรู้ว่าเป็นสิ่งแปลกปลอมและจะสร้างระบบภูมิคุ้มกันขึ้นมา เสมือนได้รับเชื้อไวรัสโดยตรงแต่ไม่ทำให้เกิดโรค เพราะเชื้อตายแล้ว เป็นเทคโนโลยีการผลิตวัคซีนที่ใช้เหมือนกับผลิตวัคซีนไวรัสตับอักเสบบี จึงมีความคุ้นเคยในประสิทธิภาพและความปลอดภัยมานาน แต่เนื่องจากการเพาะเลี้ยงไวรัสต้องใช้ความระมัดระวังมาก ทำให้ได้วัคซีนช้าและมีราคาแพง วัคซีนที่มีใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ วัคซีนของบริษัท Sinovac มีประสิทธิภาพป้องกันโรคประมาณ 50-70% ป้องกันการเสียชีวิตได้ 100%
4. วัคซีนที่ทำจากโปรตีนส่วนหนึ่งของเชื้อ (Protein Subunit Vaccine) การผลิตวัคซีนด้วยเทคโนโลยีประเภทนี้เป็นการผลิตที่มีมานานแล้ว เพราะใช้ผลิตวัคซีนหลายชนิด เช่น วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ วัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบบี เป็นต้น โดยการผลิตวัคซีนนี้มาจากโปรตีนส่วนหนึ่งของเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 ที่ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย แล้วนำมาผสมกับสารกระตุ้นภูมิ เมื่อฉีดวัคซีนแล้วร่างกายจะรับรู้ว่าเป็นสิ่งแปลกปลอมและจะสร้างระบบภูมิคุ้มกันขึ้นมา วัคซีนที่มีใช้ในปัจจุบัน คือ วัคซีนชื่อ Novavax ผลิตจากบริษัท Baculovirus ใช้ Matrix M เป็นตัวกระตุ้นภูมิ มีประสิทธิภาพป้องกันโรคประมาณ 60-90% ป้องกันการเสียชีวิตได้ 100%

2.3.2) วัคซีนในไทย

ก่อนการประกาศใช้วัคซีนโควิดทุกชนิดในประเทศไทย วัคซีนชนิดนั้น ๆ จะต้องเข้ารับการประเมินคุณภาพ ประสิทธิภาพ ความปลอดภัย และแผนจัดการความเสี่ยงด้านวัคซีน จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ก่อน เพื่ออนุมัติทะเบียนวัคซีนป้องกันโควิด-19 (hdmall. 2564: ออนไลน์)

ปัจจุบัน (ข้อมูลวันที่ 25 มิถุนายน 2564) อย. ได้อนุมัติทะเบียนวัคซีนป้องกันโควิด-19 แล้ว 6 รายการ ดังนี้

1. วัคซีนโควิดซิโนแวค (Sinovac) อย.อนุมัติเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2564
2. วัคซีนโควิดแอสตราเซนเนกา (AstraZeneca) อย.อนุมัติเมื่อ 20 มกราคม 2564
3. วัคซีนโควิดจอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน (Johnson & Johnson) อย.อนุมัติเมื่อ 25 มีนาคม 2564
4. วัคซีนโควิดโมเดอร์นา (Moderna) อย.อนุมัติเมื่อ 13 พฤษภาคม 2564
5. วัคซีนโควิดซิโนฟาร์ม (Sinopharm) อย.อนุมัติเมื่อ 28 พฤษภาคม 2564
6. วัคซีนโควิดไฟเซอร์ ไบโอเอ็นเทค (Pfizer/ BioNtech) อย.อนุมัติเมื่อ 24 มิถุนายน 2564

2.3.3) ข้อห้ามและข้อควรระวังในการฉีดวัคซีน

สิ่งที่คุณรับวัคซีนต้องแจ้งบุคลากรทางการแพทย์ก่อนรับวัคซีน ได้แก่

1. หากมีประวัติแพ้ยา วัคซีน อาหาร สารก่อภูมิแพ้ต่าง ๆ
2. หากมีไข้เกิน 38 องศาเซลเซียสในวันนัดฉีดวัคซีน
3. หากมีรอยข้ำ จ้ำเลือด หรือเลือดออกผิดปกติ รวมทั้งมีการใช้ยาป้องกันการแข็งตัวของเลือดอยู่ เช่น วาร์ฟาริน
4. หากมีภูมิคุ้มกันต่ำหรือใช้ยากดภูมิคุ้มกันอยู่ เช่น สเตียรอยด์ขนาดสูง ยารักษาโรคมะเร็ง หรือยากดภูมิคุ้มกัน
5. หากตั้งครรภ์ หรือมีแผนจะตั้งครรภ์ ให้นมบุตร

สำหรับอาการเจ็บป่วยต่าง ๆ เช่น มีไข้เล็กน้อย แพทย์อาจให้ฉีดวัคซีนได้โดยไม่ต้องเลื่อนการฉีด กรณีเจ็บป่วยรุนแรงแพทย์อาจเลื่อนการฉีดออกไปก่อน โดยพิจารณาจากอาการของผู้ป่วยเป็นสำคัญ

2.3.4) การปฏิบัติตัวหลังได้รับวัคซีน

ผู้ฉีดวัคซีนจะต้องอยู่เฝ้าสังเกตอาการหลังฉีดวัคซีนอย่างน้อย 30 นาที เพื่อสังเกตอาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น และแจ้งอาการข้างเคียงทุกอย่างที่เกิดขึ้นแก่แพทย์ พยาบาล เภสัชกร เนื่องจากวัคซีนเป็นวัคซีนชนิดใหม่ อาจจะมีบางอาการที่ยังไม่เคยพบ หากมีอาการเล็กน้อย เช่น ปวดศีรษะ มีไข้ต่ำ ๆ สามารถรับประทานยาพาราเซตามอลเพื่อบรรเทาอาการได้ หากมีอาการรุนแรง เช่น ไข้สูง หนาวสั่น ปวดศีรษะรุนแรง ให้มาพบแพทย์โดยทันที และให้เก็บบันทึกการฉีดวัคซีนไว้เป็นหลักฐานด้วย

เมื่อฉีดวัคซีนเข็มที่ 1 แล้วเรียบร้อย ควรมารับวัคซีนเข็มที่ 2 ให้ครบถ้วน ตามกำหนดเพื่อประสิทธิภาพที่ดีในการป้องกันโรค

2.3.5) อาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น

ผู้ที่รับวัคซีนอาจมีอาการข้างเคียงจากการฉีดวัคซีน หรือไม่มีก็ได้ สำหรับอาการที่พบได้บ่อย ได้แก่ ปวด บวม แดง คัน หรือข้ำบริเวณที่ฉีด ยา อ่อนเพลีย และรู้สึกไม่สบายตัว ปวดศีรษะเล็กน้อย อาการคล้ายมีไข้ คลื่นไส้ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อและข้อ และอาการที่พบได้ไม่บ่อยหรือพบได้น้อย เช่น มีไข้ มีก้อนที่บริเวณที่ฉีด ยา เวียนศีรษะ มึนงง ใจสั่น ปวดท้อง อาเจียน ความอยากอาหารลดลง เหงื่อออกมากผิดปกติ ต่อม้ำเหลืองโต อาการเหมือนเป็นไข้หวัดใหญ่ เช่น มีไข้ เจ็บคอ น้ำมูกไหล ไอ เป็นต้น

หากมีดังต่อไปนี้ หลังฉีดวัคซีน ได้แก่ อาการไข้สูง หนาวสั่น ปวดศีรษะรุนแรง เหนื่อยแน่นหน้าอก หายใจไม่สะดวก หรือหายใจไม่ออก อาเจียนมากกว่า 5 ครั้ง ผื่นขึ้นทั้งตัว ผื่นหนังลอก มีจุดจ้ำเลือดออกจำนวนมาก ใบหน้าบวม หรือปากบวม แขนขาอ่อนแรง กล้ามเนื้ออ่อนแรง ไม่สามารถทรงตัวได้ ต่อม้ำเหลืองโต ชัก หรือหมดสติ ควรรีบไปพบแพทย์ทันที

ตั้งแต่เริ่มมีการพบเชื้อไวรัส COVID-19 ในปลายปี พ.ศ. 2562 นอกจากการสูญเสียชีวิตยังเกิดผลกระทบหลายอย่างตามมาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม การคิดค้นวัคซีนเพื่อป้องกันโรคจึงเป็นหนทางสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยลดการติดเชื้อและความสูญเสีย ซึ่งปัจจุบันวัคซีนโควิด-19 ยังต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง โดยทิศทางการวิจัยในอนาคต คือ ค้นคว้าวิจัยหาวิธีการรักษาให้ได้และหาวัคซีนที่ได้ผลดีต่อเชื้อทุกสายพันธุ์อย่างปลอดภัย (bangkokhospital. 2564: ออนไลน์)

2.4) การดูแลตนเองเบื้องต้นหลังจากติดเชื้อโควิด-19 (COVID-19)

นพ.สมศักดิ์ อรรฆศิลป์ (2564) กล่าวว่า จากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในประเทศไทย ที่ขยายเป็นวงกว้างต่อเนื่อง โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งอาจทำให้การรองรับของสถานพยาบาลไม่เพียงพอต่อปริมาณผู้ป่วย

กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (2564) จึงมีการจัดทำแนวทางการปฏิบัติตนสำหรับผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 สำหรับผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่ไม่แสดงอาการ ควรทำการกักตัวที่บ้านซึ่งเรียกว่า Home Isolation หรือทำการกักตัวในสถานที่ ที่รัฐได้มีการจัดหาไว้ให้สำหรับการกักตัว ไม่ว่าจะป็นโรงพยาบาลสนาม ศูนย์กักตัวอย่างน้อย 14 วัน หลังจากวันที่ตรวจพบเชื้อไวรัสโควิด-19

Home Isolation คือ การดูแลตัวเองจากที่บ้าน (บริษัทสมิติเวช จำกัด 2564) เป็นการดูแลตัวเองเบื้องต้นสำหรับผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่ไม่แสดงอาการ เป็นการดูแลตนเองที่ต้องคอยสังเกตอาการเพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ไปยังผู้อื่น หลังจากทำการตรวจพบเชื้อ แพทย์จะเป็นผู้ช่วยแนะนำแนวทางในการดูแลตนเองจากการกักตัวที่บ้านอย่างน้อย 14 วัน ซึ่งผู้ที่สามารถทำการกักตัวที่บ้านได้นั้น ต้องมีอายุน้อยกว่า 60 ปี สุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรคประจำตัว และสิ่งสำคัญ คือ ต้องแยกตัวในที่พักของตนเองออกจากครอบครัวอย่างเคร่งครัด ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. ไม่ควรพบปะคนในครอบครัวไม่ว่ากรณีใดก็ตาม
2. ไม่ควรเข้าใกล้หรือสัมผัสผู้สูงอายุอย่างเด็ดขาด โดยทำการรักษาระยะห่างอย่างน้อย 2 เมตร
3. ทำการแยกห้องพักที่ใช้สำหรับการกักตัว แยกของใช้ส่วนตัวออกจากคนในครอบครัวให้ได้มากที่สุด

4. ควรอาศัยในห้องที่มีอากาศถ่ายเท ไม่ควรนอนโดยเปิดแอร์ เพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด-19 ทางการหายใจ
5. งดรับประทานอาหารร่วมกับคนในครอบครัว โดยควรรับประทานอาหารในห้องของตนเอง
6. ทำการสวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า ตลอดเวลาที่จะออกมาจากห้องที่พักอาศัยไม่ว่าจะออกมาทำกิจกรรมใดก็ตาม
7. ทำการล้างมือด้วยสบู่ หรือทำความสะอาดมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง หลังสัมผัสสิ่งของที่ต้องใช้ร่วมกับผู้อื่น
8. เวลาซักผ้าควรแยกซักเสื้อผ้า ผ่าขนหนู และเครื่องนอน ด้วยน้ำและสบู่หรือผงซักฟอก
9. ควรใช้ห้องน้ำแยกจากผู้อื่น ซึ่งถ้าหากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ สิ่งที่ต้องทำ คือ ปิดฝาชักโครกก่อนกดน้ำและหมั่นทำความสะอาดห้องน้ำโดยใช้น้ำยาฆ่าเชื้ออยู่เสมอ

2.5) การดูแลตนเองจากหายติดเชื้อโควิด-19 (COVID-19)

พญ. พรรณพิศ สุวรรณกุล (2564) กล่าวว่า ผู้ป่วย COVID-19 มีอาการและความรุนแรงของโรคแตกต่างกัน รวมถึงการฟื้นฟูร่างกายได้ไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงควรรู้ถึงอาการระยะยาวที่อาจเกิดขึ้นกับร่างกายหรือที่เรียกว่า โปสต์โควิด (Post – COVID 19 Condition) หรือ ลองโควิด (Long COVID) ซึ่งเป็นอาการที่พบได้ในผู้ป่วยโรคโควิด-19 มาก่อน ซึ่งในผู้ป่วยบางรายสามารถหายจากโรคนี้อัตโนมัติโดยไม่ถึงสัปดาห์

สำหรับผู้ป่วยโควิด-19 ถึงแม้จะหายจากโรคโควิด-19 แล้ว แต่ต้องทำการสังเกตตัวเองอย่างสม่ำเสมอ ตรวจสอบสุขภาพร่างกายเป็นประจำตามคำแนะนำของแพทย์จะช่วยทำให้รู้ทันความผิดปกติที่เกิดขึ้นและดูแลตนเองให้หายขาดจากโรคโควิด-19 ได้

พญ. พรรณพิศ สุวรรณกุล (2564) กล่าวว่า อย่าออกกำลังกายมากเกินไป สำหรับคนที่หายป่วยจากโรคโควิด-19 แพทย์ได้ให้คำแนะนำว่า การออกกำลังกายเป็นสิ่งที่ดีช่วยให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง แต่สำหรับผู้ป่วยที่เพิ่งหายจากโรคโควิด-19 ยังไม่ควรออกกำลังกายที่หนักเกินไป ควรทำการปรับประเภทการออกกำลังกายแบบเบา ๆ เช่น จากการวิ่งเปลี่ยนเป็นการเดิน เพื่อไม่ให้ปวดทำงานหนักจนเกินไป และร่างกายจะสามารถฟื้นฟูและกลับมาเป็นปกติเหมือนเดิม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. การกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1-4 ทั้งหมด 11 คณะ ได้แก่ คณะพลศึกษา คณะแพทยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย และวิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ประจำปีการศึกษา 2564 โดยใช้กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตามสะดวก จำนวน 80 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ : นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกเป็น เพศ, ระดับปีการศึกษา, คณะในมหาวิทยาลัย

ตัวแปรตาม : การรับรู้เกี่ยวกับโควิด-19 , ปัญหาการรับรู้สารสนเทศผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม Google Form แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 มีลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ปัญหาการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 มีลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และมีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งงานวิจัยเชิงเอกสารและข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับการรับรู้สารสนเทศและไวรัสโควิด-19
2. จัดทำร่างแบบสอบถามนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้แบบทดสอบมีความครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. นำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข มาจัดทำเป็นเครื่องมือแบบสอบถามใน Google Forms
4. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ส่งให้กลุ่มตัวอย่างนิสิตปริญญาตรี ปีการศึกษา 2564 ทำแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ในการศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา เพื่อบรรยายข้อมูลและสรุปข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) ได้วัดผลเป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5 คะแนน
มาก	4 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน

และมีเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายข้อมูล โดยใช้วิธีจำแนกแต่ละช่วงย่อย แบ่งระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ ซึ่งกำหนดช่วงของระดับคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 - 5.00	มากที่สุด
3.41 - 4.20	มาก
2.61 - 3.40	ปานกลาง
1.81 - 2.60	น้อย
1.00 - 1.80	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

พฤติกรรมกรรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. พฤติกรรมกรรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19
3. ปัญหากรรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมีดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	ประวัติส่วนตัว	จำนวน (n)	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		17	21.30
หญิง		63	78.80
	รวม		
ระดับปีการศึกษา			
ปี 1		4	5.00
ปี 2		9	11.30
ปี 3		65	81.30

ตาราง 1 (ต่อ)

ประวัติส่วนตัว	จำนวน (n)	ร้อยละ
ระดับปีการศึกษา		
ปี 4	2	2.50
รวม	80	100.00
คณะ / วิทยาลัย		
คณะพลศึกษา	15	18.80
คณะแพทยศาสตร์	1	1.30
คณะศึกษาศาสตร์	8	10.00
คณะสังคมศาสตร์	12	15.00
คณะวิทยาศาสตร์	8	10.00
คณะมนุษยศาสตร์	17	21.30
คณะวิศวกรรมศาสตร์	3	3.70
คณะศิลปกรรมศาสตร์	4	5.00
คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม	9	11.30
วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย	2	2.50
วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์	1	1.20
รวม	80	100.00
อุปกรณ์ที่ใช้เข้าถึงสารสนเทศ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
คอมพิวเตอร์ เช่น PC หรือ notebook	67	83.80
สมาร์ทโฟน	75	93.80
ไอแพด/แท็บเล็ต	55	68.80
รวม	197	246.40

จากตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 63 คน (ร้อยละ 78.80) และส่วนใหญ่อยู่ระดับปีการศึกษา ปีที่ 3 มีจำนวน 65 คน (ร้อยละ 81.25) กำลังศึกษาอยู่คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 17 คน (ร้อยละ 21.25) โดยอุปกรณ์ที่นักศึกษาใช้เข้าถึงสารสนเทศมากที่สุด คือ สมาร์ทโฟน จำนวน 75 คน (ร้อยละ 93.80)

ตาราง 2 การรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด

การรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด	จำนวน (n)	ร้อยละ
ทราบข้อมูล		
1.อาการของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) มีดังนี้ มีน้ำมูก มีไข้สูง เจ็บคอ อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ไอ จาม ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อและหายใจลำบาก	80	100.00
2. เจลแอลกอฮอล์ล้างมือควรมีปริมาณแอลกอฮอล์ตั้งแต่ 60-70% ขึ้นไป เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) และมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับการล้างมือด้วยสบู่	72	90.00
3. โคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ไม่สามารถติดต่อไปยังทารกในครรภ์ ในระหว่างที่ตั้งครรภ์หรือมีผลต่อเด็กในครรภ์ของมารดา	34	42.50
4. ไวรัส 2019 (COVID-19) ไม่ติดต่อทางพัสดุจากการส่งของหรือนำเข้าสินค้าจากแหล่งที่มีการแพร่ระบาด	32	40.00
5. การสวมหน้ากากอนามัยสองชั้นสามารถลดการแพร่กระจายของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ลดลงได้ถึง 96.5%	68	85.00
รวม	286	357.50
ไม่ทราบข้อมูล		
1.อาการของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) มีดังนี้ มีน้ำมูก มีไข้สูง เจ็บคอ อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ไอ จาม ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อและหายใจลำบาก	0	0
2. เจลแอลกอฮอล์ล้างมือควรมีปริมาณแอลกอฮอล์ตั้งแต่ 60-70% ขึ้นไป เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) และมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับการล้างมือด้วยสบู่	8	10.00
3. โคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ไม่สามารถติดต่อไปยังทารกในครรภ์ ในระหว่างที่ตั้งครรภ์หรือมีผลต่อเด็กในครรภ์ของมารดา	46	57.50
4. ไวรัส 2019 (COVID-19) ไม่ติดต่อทางพัสดุจากการส่งของหรือนำเข้าสินค้าจากแหล่งที่มีการแพร่ระบาด	48	60.00
5. การสวมหน้ากากอนามัยสองชั้นสามารถลดการแพร่กระจายของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ลดลงได้ถึง 96.5%	12	15.00
รวม	115	145.50

จากตาราง 2 การรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาการของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ดังนี้ มีน้ำมูก มีไข้สูง เจ็บคอ อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ไอ จาม ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อและหายใจลำบากมากที่สุด จำนวน 80 คน (ร้อยละ 100.00) และไม่ทราบข้อมูลโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ไม่ติดต่อทางเพศจากการส่งของหรือนำเข้าสินค้าจากแหล่งที่มีการแพร่ระบาด จำนวน 48 คน (ร้อยละ 60.00)

2. พฤติกรรมการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19

2.1 วัตถุประสงค์ในการนำสารสนเทศโควิดไปใช้

ตาราง 3 วัตถุประสงค์การนำสารสนเทศโควิด-19 ไปใช้

วัตถุประสงค์การนำสารสนเทศโควิดไปใช้	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. นำข้อมูลที่ได้รับรู้ไปเผยแพร่หรือบอกต่ออย่างถูกต้อง เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้และป้องกันตัวเองได้	4.38	0.64	มาก
2. สามารถรับรู้และเข้าถึงข้อมูลเพื่อใช้ทำงานได้อย่างถูกต้อง	4.31	0.69	มาก
3. นำข้อมูลมาใช้ดูแลตนเองเบื้องต้นหากติดโควิด	4.50	0.62	มาก
4. ใช้สารสนเทศในการรับข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโควิด-19	4.43	0.65	มาก
5. นำข้อมูลที่ได้รับรู้ไปประกอบการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19	4.40	0.69	มาก
รวมทั้งหมด	4.40	0.66	มาก

จากตาราง 3 พบว่า วัตถุประสงค์การนำสารสนเทศโควิด-19 ไปใช้ของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.40)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีวัตถุประสงค์การนำสารสนเทศโควิด-19 ไปใช้ในการนำข้อมูลมาใช้ดูแลตนเองเบื้องต้นหากติดโควิดมากที่สุด อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.50) รองลงมาคือ การใช้สารสนเทศในการรับข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโควิด-19 อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.43) และการนำข้อมูลที่ได้รับรู้ไปประกอบการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.40)

2.2 ช่องทางการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศ

ตาราง 4 ช่องทางการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศ

ช่องทางการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านสื่อมวลชน			
1. มีการรับรู้สารสนเทศมาจากโทรทัศน์	3.44	1.12	ปานกลาง
2. มีการรับรู้สารสนเทศมาจากวิทยุออนไลน์	3.39	1.36	ปานกลาง
รวม	3.41	1.25	ปานกลาง
ด้านสื่อสิ่งพิมพ์			
1. มีการรับรู้สารสนเทศมาจากแผ่นพับ	2.60	1.19	ปานกลาง
2. มีการรับรู้สารสนเทศมาจากวารสารวิชาการ	2.85	1.20	ปานกลาง
3. มีการรับรู้สารสนเทศจากนิตยสาร	2.60	1.15	ปานกลาง
4. มีการรับรู้สารสนเทศจากหนังสือพิมพ์	2.84	1.13	ปานกลาง
รวม	2.72	1.17	ปานกลาง
ด้านสื่อโซเชียลมีเดีย			
1. Twitter	4.31	1.00	มาก
2. Facebook	3.98	0.99	มาก
3. Instagram	4.01	1.05	มาก
4. Youtube	3.94	0.96	มาก
5. Line	3.38	1.12	ปานกลาง
รวม	3.92	1.07	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ช่องทางการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านบุคคล			
1. มีการรับรู้สารสนเทศมาจากเพื่อน	4.09	0.72	มาก
2. มีการรับรู้สารสนเทศมาจากครอบครัว	4.13	0.80	มาก
3. มีการรับรู้สารสนเทศมาจากบุคคลในชุมชน	3.34	1.03	ปานกลาง
4. มีการรับรู้สารสนเทศมาจากบุคลากรทางการแพทย์	4.08	0.87	มาก
รวม	3.91	0.92	มาก
รวมทั้งหมด	3.35	1.20	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ช่องทางการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.35$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีช่องทางการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ด้านสื่อโซเชียลมีเดียมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$) รองลงมาคือ ด้านบุคคลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$) และด้านสื่อมวลชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.41$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน

ด้านสื่อมวลชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.41$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการรับรู้สารสนเทศมาจากโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.44$) รองลงมา คือ มีการรับรู้สารสนเทศมาจากวิทยุออนไลน์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$) ตามลำดับ

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์อยู่โดยรวมในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.72$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการรับรู้สารสนเทศมาจากวารสารวิชาการมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.85$) รองลงมาคือ มีการรับรู้สารสนเทศมาจากหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.84$) และมีการรับรู้สารสนเทศมาจากแผ่นพับ และการรับรู้สารสนเทศจากนิตยสาร อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.60$) ตามลำดับ

ด้านสื่อโซเชียลมีเดียโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการรับรู้สารสนเทศมาจาก Twitter มากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) รองลงมาคือ มีการรับรู้สารสนเทศมาจาก Instagram อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) และมีการรับรู้สารสนเทศมาจาก Facebook อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$) ตามลำดับ

ด้านบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการรับรู้สารสนเทศมาจากครอบครัวมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$) รองลงมาคือ มีการรับรู้สารสนเทศมาจากเพื่อน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$) และมีการรับรู้สารสนเทศมาจากบุคลากรทางการแพทย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$) ตามลำดับ

3. ปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19

ตาราง 5 ปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด - 19

ปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหาสารสนเทศ			
1. มีข้อมูลข่าวสาร ที่มีจำนวนมากเกินตามความต้องการ	3.54	0.87	มาก
2. มีการสร้างข่าวปลอมจำนวนมากในสื่อโซเชียลมีเดีย อาจทำให้หลงเชื่อ อย่างไม่รู้ตัว	4.06	0.46	มาก
3. ข้อมูลมีการอัปเดตใหม่อยู่ตลอดเวลาเนื่องจากการกลายพันธุ์ของโรคโควิด-19 ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้อาจรับรู้ข่าวสารไม่ทันหรือพลาดต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	4.01	0.77	มาก
4. ข้อมูลการวิจัยที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับโรคโควิด-19 หรือวัคซีนป้องกันส่วนมากเป็นภาษาต่างประเทศ ทำให้อาจไม่สามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาหรือสื่อได้	3.59	0.91	มาก
รวม	3.80	0.88	มาก
ด้านทักษะการรับรู้สารสนเทศ			
1. ไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต จึงทำให้รับรู้หรือหาข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-19 ได้ไม่เพียงพอ	2.54	1.32	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. ไม่ทราบถึงแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ที่จะใช้ในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 และวัคซีนป้องกัน	2.94	1.16	ปานกลาง
3. ไม่ทราบถึงวิธีการในการค้นหาข้อมูล ทำให้ได้รับข้อมูลที่ไม่ตรงตามความต้องการ	2.68	1.21	ปานกลาง
4. ไม่สามารถวิเคราะห์หรือประเมินข้อมูลข่าวสารที่ได้รับว่ามีความถูกต้อง หรือมีความน่าเชื่อถือหรือไม่	2.66	1.16	ปานกลาง
5. ไม่สามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ดูแล ป้องกัน หรือเลือกฉีดวัคซีนได้	2.58	1.19	ปานกลาง
6. ขาดการเรียนรู้ ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีทำให้การเข้าถึงสื่อทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง	2.48	1.26	น้อย
รวม	2.64	1.22	ปานกลาง
รวมทั้งหมด	3.11	1.20	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด - 19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ด้านเนื้อหาสารสนเทศมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาคือ ด้านทักษะการรับรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน

ด้านเนื้อหาสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการสร้างข่าวปลอมจำนวนมากในสื่อโซเชียลมีเดีย อาจทำให้หลงเชื่ออย่างไม่รู้ตัวมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมาคือ ข้อมูลมีการอัปเดตใหม่อยู่ตลอดเวลาเนื่องจากมีการกลายพันธุ์ของโรคโควิด-19 ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้อาจรับรู้ข่าวสารไม่ทันหรือพลาดต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) และข้อมูลการวิจัยที่เป็น

ประโยชน์เกี่ยวกับโรคโควิด-19 หรือวัคซีนป้องกันส่วนมากเป็นภาษาต่างประเทศ ทำให้อาจไม่สามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาหรือสื่อได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) ตามลำดับ

ด้านทักษะการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่ทราบถึงแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ที่จะใช้ในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 และวัคซีนป้องกัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) รองลงมาคือ ไม่ทราบถึงวิธีการในการค้นหาข้อมูล ทำให้ได้รับข้อมูลที่ไม่ตรงตามความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68$) และไม่สามารถวิเคราะห์หรือประเมินข้อมูลข่าวสารที่ได้รับว่ามีความถูกต้อง หรือมีความน่าเชื่อถือหรือไม่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.66$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการศึกษาวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้และกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 1-4 ทั้งหมด 11 คณะ ได้แก่ คณะพลศึกษา คณะแพทยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย และวิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ ประจำปีการศึกษา 2564 โดยใช้กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตามสะดวก จำนวน 80 คน

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 มีลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ปัญหาการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 มีลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และมีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) จัดทำร่างแบบสอบถามนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมทั้งมีการตรวจและแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3) นำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข มาจัดทำเป็นเครื่องมือแบบสอบถามใน Google Form
- 4) นำแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) ฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ส่งให้กลุ่มตัวอย่างนิสิตปริญญาตรี ปีการศึกษา 2564 ทำแบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลใช้ในการศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา เพื่อบรรยายข้อมูลและสรุปข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายข้อมูลใช้วิธีจำแนกแต่ละช่วงย่อย แบ่งระดับคะแนนทั้งหมดเป็น 5 ระดับ

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 63 คน และส่วนใหญ่อยู่ระดับปีการศึกษา ปีที่ 3 มีจำนวน 65 คน กำลังศึกษาอยู่คณะมนุษยศาสตร์ จำนวน 17 คน โดยอุปกรณ์ที่นักศึกษาใช้เข้าถึงสารสนเทศมากที่สุด คือ สมาร์ทโฟน จำนวน 75 คน

1.2 การรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ทราบข้อมูลการรับรู้อาการของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) มีดังนี้ มีน้ำมูก มีไข้สูง เจ็บคอ อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ไอ จาม ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อและหายใจลำบากมากที่สุด จำนวน 80 คน และไม่ทราบข้อมูลไวรัส 2019 (COVID-19) ไม่ติดต่อทางเพศจากการส่งของหรือนำเข้าสินค้าจากแหล่งที่มีการแพร่ระบาด จำนวน 48 คน

2. พฤติกรรมการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19

2.1 วัตถุประสงค์ในการนำสารสนเทศโควิดไปใช้ ของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีวัตถุประสงค์การนำสารสนเทศโควิดไปใช้ในการนำข้อมูลมาใช้ดูแลตนเองเบื้องต้นหากติดโควิดมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ การใช้สารสนเทศในการรับข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโควิด-19 อยู่ในระดับมาก และการนำข้อมูลที่รู้ไปประกอบการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19 อยู่ในระดับมาก

2.2 ช่องทางการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศ ของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีช่องทางการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ด้านสื่อโซเชียลมีเดียมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านบุคคลอยู่ในระดับมาก และด้านสื่อมวลชนอยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านสื่อมวลชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการรับรู้สารสนเทศมาจากโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ มีการรับรู้สารสนเทศมาจากวิทยุออนไลน์อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์อยู่โดยรวมในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการรับรู้สารสนเทศมาจากวารสารวิชาการมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ มีการรับรู้สารสนเทศมาจากหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง และมีการรับรู้สารสนเทศมาจากแผ่นพับ และการรับรู้สารสนเทศจากนิตยสาร อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ด้านสื่อโซเชียลมีเดียโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการรับรู้สารสนเทศมาจาก Twitterมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ มีการรับรู้สารสนเทศมาจาก Instagram อยู่ในระดับมาก และมีการรับรู้สารสนเทศมาจาก Facebook อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการรับรู้สารสนเทศมาจากครอบครัวมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ มีการรับรู้สารสนเทศมาจากเพื่อน อยู่ในระดับมาก และมีการรับรู้สารสนเทศจากบุคลากรทางการแพทย์ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. ปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19

ปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตมีปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ด้านเนื้อหาสารสนเทศมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านทักษะการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน

ด้านเนื้อหาสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการสร้างข่าวปลอมจำนวนมากในสื่อโซเชียลมีเดีย อาจทำให้หลงเชื่ออย่างไม่รู้ตัวมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ข้อมูลมีการอัปเดตใหม่อยู่ตลอดเวลาเนื่องจากมีการกลายพันธุ์ของโรคโควิด-19 ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้อาจรับรู้ข่าวสารไม่ทันหรือพลาดต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก และข้อมูลการวิจัยที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับโรคโควิด-19 หรือวัคซีนป้องกันส่วนมากเป็นภาษาต่างประเทศ ทำให้อาจไม่สามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาหรือสื่อได้อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ด้านทักษะการรู้สารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ไม่ทราบถึงแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ที่จะใช้ในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 และวัคซีนป้องกัน อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ไม่ทราบถึงวิธีการในการค้นหาข้อมูล ทำให้ได้รับข้อมูลที่ไม่ตรงตามความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สามารถวิเคราะห์หรือประเมินข้อมูลข่าวสารที่ได้รับว่ามีความถูกต้อง หรือมีความน่าเชื่อถือหรือไม่อยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาพฤติกรรมความรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมความรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี

จากผลการวิจัย พบว่าพฤติกรรมความรู้และการเข้าถึงสารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีที่เกี่ยวกับโควิด-19 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการนำสารสนเทศไปใช้ พบว่า นิสิตมีวัตถุประสงค์การนำสารสนเทศโควิดไปใช้ในการนำข้อมูลมาใช้ดูแลตนเองเบื้องต้นหากติดโควิดมากที่สุด โดยสารสนเทศที่ได้รับไม่ว่าจะเกิดจากการรับจากสื่อที่เป็นทางการ สื่อสังคมออนไลน์ สื่อบุคคล หรือการค้นหาด้วยตนเอง สารสนเทศที่นำไปใช้นั้นจะเกี่ยวข้องกับประเด็นการใช้สารสนเทศเพื่อดูแลและป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) รวมไปถึงการติดตามความเคลื่อนไหวของการพัฒนาและวัคซีนในการรักษาโรค ซึ่งประเด็นสารสนเทศที่คนได้รับและนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุดมี 2 ประเด็นหลัก คือ วิธีการสังเกตอาการป่วยของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ซึ่งสารสนเทศที่พบ พบว่ามีการใช้ในการสังเกตอาการ คือ มีไข้สูงหายใจติดขัด ไอแห้ง (Karijo, 2020; Lu & Reis, 2020) และวิธีปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากโรค คือ ล้างมือด้วยสบู่หรือเจล แอลกอฮอล์สวมหน้ากากอนามัยและการเว้นระยะห่างทางสังคมหรือการอยู่ห่างกับกลุ่มคน (Liu, 2020 ; Karijo, 2020)

และช่องทางการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรีที่เกี่ยวกับโควิด-19 พบว่าสื่อโซเชียลมีเดียเป็นช่องทางการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 มากที่สุด โดยช่องทางสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น Instagram, Twitter และ Facebook เป็นสื่อที่คนนิยมใช้กันมากเนื่องจากสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งจะใช้ในการติดต่อสื่อสารกันในครอบครัวและระหว่างกลุ่มเพื่อนเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ แจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคให้กับคนที่ติดต่อดูแลได้ทราบ (จุฑาทิพย์ จันทร์ลุน , 2563 : ออนไลน์) และพบว่าประชาชนไทยได้ก้าวไปสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ในด้านการสื่อสารออนไลน์แล้ว แต่กระทรวงสาธารณสุขยังคงใช้สื่อดั้งเดิม คือ โทรทัศน์เป็นสื่อหลัก จุดแข็งของการใช้สื่อโทรทัศน์ คือ ประชาชนรู้แนวข่าวของทางราชการจะออกเมื่อไหร่ และออกเวลาไหน แต่ข่าวสารที่สื่อผ่านทางโซเชียลมีเดียมีจุดแข็ง คือ มีความรวดเร็วเนื่องจากมีหลายแหล่ง หลายทิศทาง แต่ข้อเสีย คือ มีทั้งข่าวจริง ข่าวกระต่ายตื่นตูม และข่าวลวง ดังนั้นในสื่อโซเชียลมีเดียว่าด้วยโควิด-19 จึงมีการสื่อสารที่สร้างความโกลาหลและ

อลวนอลเวงมาก มีหน้าเข้าสถานีโทรทัศน์เอกชนสมัยนี้ยังเอาข่าวจากโซเซียลมีเดียไปเผยแพร่ต่อบนจอโทรทัศน์อีก เพื่อเรียกแขกหรือสร้างกระแส (matchon. 2564 : ออนไลน์)

2. ปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีปัญหาการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในด้านเนื้อหาสารสนเทศ พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีมีปัญหาที่มาจากเรื่องการสร้างข่าวปลอมจำนวนมากในสื่อโซเซียลมีเดีย ซึ่งอาจทำให้หลงเชื่ออย่างไม่รู้ตัวมากที่สุด อาจเป็นเพราะปัจจุบันเทคโนโลยีทำให้การเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ทำได้ง่าย มีข้อมูลใหม่ ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา รวมถึงสื่อโซเซียลก็เป็นที่ยอมรับใช้กันมาก ทำให้บางคนใช้สื่อโซเซียลในทางที่ผิดโดยการสร้างข่าวปลอมขึ้นมาเพื่อให้เกิดความเข้าใจผิด หรือตั้งใจให้ข่าวที่ปลอมขึ้นมาเพื่อสร้างกระแสขึ้นในสังคม ทำให้หลายคนอาจหลงเชื่อได้ง่าย ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าข่าวปลอมเรื่องนั้นสอดคล้องกับความเชื่อของตน หรือขาดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ (ผศ.ดร.วรัญญู. 2564: ออนไลน์) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราณี พันมุล และประพันธ์ โพธิ์พลพรหม (2564) ที่พบว่าข่าวปลอมจากสื่อโซเซียลมีเดียต่าง ๆ ทำให้หลงเชื่อจริง

ในขณะที่ปัญหาด้านการรู้สารสนเทศมากที่สุดในประเด็นที่ไม่ทราบถึงแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ที่จะใช้ในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 และวัคซีนป้องกัน อาจเป็นเพราะสื่อโซเซียลมีเดียเป็นช่องทางที่สามารถเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ง่าย เนื้อหาจึงมีทั้งจริงและเท็จ ทำให้รับรู้แหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือทำได้ยากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการตรวจสอบข้อมูลจากหลาย ๆ แห่ง เช่น การดูที่มาของแหล่งข้อมูล การดูแหล่งอ้างอิงที่ข่าวระบุไว้ หรือดูความคิดเห็นจากผู้อ่านรายอื่น (TKPark. 2558: ออนไลน์)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อผู้ส่งสารเกี่ยวกับโควิด-19

- 1) จากผลวิจัยพบว่า นิสิตมีระดับการรับรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากเชื้อไวรัสโควิด-19 เป็นอย่างดี มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับมาก ดังนั้นการส่งสารนอกจากสถานบริการทางสาธารณสุข ควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ในการควบคุมและป้องกันโรคด้วย เพื่อให้เกิดความเข้าใจและทัศนคติที่ดีต่อผู้รับสาร ซึ่งจะส่งผลให้ผู้รับสารปฏิบัติตนในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้อย่างถูกต้อง
- 2) จากผลวิจัยพบว่า นิสิตมีการรับรู้ข่าวสารสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ในการป้องกัน และดูแลตนเองรวมถึงรู้เรื่องวัคซีนค่อนข้างมาก แต่พบว่ายังมีบางเรื่องที่นิสิตยังไม่ทราบ ดังนั้นควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับโควิด-19 มากขึ้น เช่น เพิ่มข่าวสารเกี่ยวกับโควิดเข้ามาให้นิสิตทำแบบสอบถามการวิจัยมากขึ้น เพื่อให้ นิสิตจะได้อ่านและมีการรับรู้ไปพร้อมกัน หรือมหาวิทยาลัยต้องมีการให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์การดูแลป้องกันตัวเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในเว็บไซต์และสื่อโซเซียลมีเดียทุกช่องทางของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ นิสิตที่เข้ามาได้เห็น สามารถรับรู้และเข้าใจได้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะต่อช่องทางการรับรู้สารสนเทศ

- 1) จากผลวิจัยพบว่า สื่อโซเชียลมีเดียเป็นช่องทางการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิดมากที่สุด และแอปพลิเคชัน Twitter เป็นสื่อโซเชียลมีเดียที่มีการใช้งานสูงสุด เนื่องจาก Twitter เป็นแอปพลิเคชันที่มีความรวดเร็วในการกระจายข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ จึงมีข้อควรระวังในการใช้งานทุกครั้ง ควรมีการกรองข่าวสารและคัดกรองที่มาของสื่ออย่างระมัดระวัง ก่อนเผยแพร่ข้อมูลออกไป
 - 2) จากผลวิจัยพบว่า ช่องทางการรับรู้สารสนเทศนั้นมีการรับรู้สารสนเทศจากสื่อสิ่งพิมพ์อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากในปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย ผู้คนมักจะติดตามข่าวสารจากช่องทางออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นเพื่อเป็นการรับรู้ข่าวสารจากช่องทางต่าง ๆ ที่จะทำให้สามารถติดตามข่าวสารได้หลากหลายมากขึ้นและจะทำให้สามารถวิเคราะห์แยกแยะเนื้อหาของข่าวได้จากหลายแหล่ง เพราะการรับรู้เพียงแค່ผ่านช่องทางออนไลน์ที่ผู้ส่งสารอาจเผยแพร่ข้อมูลที่ผิด ดังนั้นนิสิตจึงต้องควรเรียนรู้วิธีการรับรู้ข่าวสารจากหลาย ๆ แหล่งเพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข่าวได้
3. ข้อเสนอแนะต่อผู้รับสารสนเทศ
- 1) จากการวิจัยพบว่า จากแบบสอบถามการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ทำให้เห็นว่ามีนิสิตจำนวนไม่น้อยที่ยังเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ได้ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์มากพอ เช่น ข้อมูลที่แจ้งว่าโควิด-19 ไม่ติดต่อทางเพศจากการส่งของหรือนำเข้าสินค้าจากแหล่งที่มีการแพร่ระบาดมีจำนวนถึง 48 คน จากทั้งหมด 80 คนที่ไม่ทราบข้อมูลข้างต้น ดังนั้นนิสิตในฐานะผู้รับสารสนเทศควรจะต้องมีการศึกษาข้อมูลข่าวสารให้มีความครบถ้วนและสมบูรณ์มากขึ้น อาทิการอ่านบทความเพิ่มเติม หรืออ่านบทความให้ครบตามเนื้อหาที่เขียนมา เพื่อที่จะทำให้นิสิตเป็นผู้รับสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ
 - 2) จากการวิจัยพบว่า ปัญหาการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศ นิสิตมีปัญหในด้านเนื้อหาสารสนเทศที่มาจากการสร้างข่าวปลอมจำนวนมาก สาเหตุสำคัญมาจากการที่นิสิตยังขาดความรู้ และการไตร่ตรองที่ถี่ถ้วนก่อนหลงเชื่อและนำข่าวสารนั้นไปใช้ ดังนั้นนิสิตในฐานะผู้รับสารควรใช้วิจารณญาณในการคิดไตร่ตรองให้ถี่ถ้วนตัดสินใจเชื่อและนำข่าวสารนั้นไปใช้ประโยชน์ จากการหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับข่าวสารนั้น ๆ จากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ อาทิเว็บไซต์ของโรงพยาบาล เว็บไซต์ของกรมสาธารณสุข หรือเว็บไซต์ของสำนักพิมพ์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ เช่น ไทยรัฐและเดลินิวส์ เป็นต้น
4. ข้อเสนอแนะต่อการวิจัยครั้งต่อไป
- 1) การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการขยายขอบเขตของประชากรให้มีกลุ่มตัวอย่างที่กว้างขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความแตกต่างของประชากรแต่ละคณะ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้สารสนเทศของประชากรที่มีการศึกษาในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน
 - 2) ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มระยะเวลาและศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่คาดว่าจะน่าจะมีความเกี่ยวข้อง เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น

บรรณานุกรม

- Bundy, A. (2004). **Australian and New Zealand information literacy framework. Principles, standards and practice, 2.**
- Bent, M., & Stubbings, R. (2011). **The SCONUL Seven Pillars of Information Literacy. Core Model For Higher Education.** London. Retrieved January 13, 2021.
- SUNY Council of Library Directors Information Literacy Initiative. (2003). Retrieved November 13, 2021, from <http://www.sunyconnectsuny.edu/ili/final.htm>
- TNN ONLINE. (2564). **เบื้องหลังกับดัก "ข่าวปลอม" ถึงเวลาหรือยังที่คนไทยต้องเรียนรู้เท่าทันสื่อ?** สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.tnnthailand.com/news/tnnexclusive/86419/>
- TKPark. (2558). **ความน่าเชื่อถือของข้อมูลออนไลน์.** สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2564, จาก https://www.tkpark.or.th/tha/articles_detail/251/ความน่าเชื่อถือของข้อมูลออนไลน์
- กาญจนา คำสมบัติ. (2562). **การรู้สารสนเทศและการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2562/M127640/Khamsombat%20Kanjana.pdf>
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2564). **แนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19).** สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2564, จาก https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/int_protection/int_protection_030164.pdf
- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2564). **โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19).** สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/situation.php?fbclid=IwAR0WskRUEGvNDoaSV7v5Qt7r7o2Wtkkh4kXgT9cRVMpNkQSLTr8ulev0A4g>
- คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต. (2563). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับอาการผู้ป่วยโควิด-19.** สืบค้น 7 กันยายน 2564, จาก <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/pck/article/download/247955/168669>
- จิราณีย์ พันมูล และประพันธ์ โพธิ์พูลพรหม. (2564). **สถานการณ์การเข้าถึงสื่อ การรับรู้ข่าวปลอม และผลกระทบจากการใช้สื่อ ของผู้สูงอายุชุมชนเขตเมืองในวิถีชีวิตใหม่.** สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jsa-journal/article/download/251254/172070/>
- จุฑาทิพย์ จันทร์ธนู. (2564). **พฤติกรรมสารสนเทศในยุคโควิด-19.** สืบค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://lib.pnru.ac.th/bib/106820>

- ทีเอ็นเอ็น ออนไลน์ . (2564). **เช็กที่นี่! สรุปมาตรการคลายล็อกดาว์น "กทม."** รั้ววันเปิดประเทศ 1 พ.ย.2564. สืบค้น 11 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.tnnthailand.com/news/covid19/95279/?fbclid=IwAR1HDCaLBv2GQ7XF5LMCLqD5pdWre58zS7rnucDTzMArLkTjrNCLK1Sf3wo>
- ปภาดา เจียวก๊ก .(2547). การรู้สารสนเทศของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.13-14. http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Lib_Inf_Sci/Phapada_J.pdf
- ประภาส พาวินันท์. (2553). การรู้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารรามคำแหง 27(2), 72-84.
- มิ่งสรรพ ขาวสอาด. (2564). **การสื่อสารภายใต้สถานการณ์โควิด-19**. สืบค้นเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2564, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_2817089
- โรงพยาบาลกรุงเทพ. (2564). **รู้ให้ชัดก่อนฉีดวัคซีน COVID-19**. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.bangkokhospital.com/content/know-well-before-getting-the-covid-19-vaccine>
- โรงพยาบาลสินแพทย์. (2564). **วัคซีนโควิด-19 มีกี่ชนิด อะไรบ้าง**. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.synphaet.co.th>
- สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์ . (2540). **แบบจำลองการรู้สารสนเทศ**,12(2),57 -60.
- สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. (2564). **ความหมายของข้อมูลข่าวสารราชการ**. สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER3/DRAWER083/GENERAL/DATA0001/00001195.PDF>
- แสงเดือน ผ่องพุ่ม. (2561). **ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์**. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://sites.google.com/site/informationnpru/payha-laea-xupsrrkh-ni-kar-chi-thraphyaksarsnthes-xilekthrxniks>
- วาธินี. (2564). **สารสนเทศและการรู้สารสนเทศ**. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, จาก https://wathinee.reru.ac.th/resources/Teach/GEN/Slide_Chapter_1_Information-Literacy.pdf
- ศูนย์บริการสุขภาพ. (2564). **วัคซีนโควิดในไทย วัคซีนโควิดเอกชนชนิดไหนเหมาะกับใคร? ประสิทธิภาพเป็นอย่างไร?** สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://hdmall.co.th/c/covid-vaccine-thailand-kind-and-effective>
- อรอุมา สืบกระพัน. (2552). **ความต้องการสารสนเทศและพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของวิศวกรบริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์เซอร์วิส จำกัด (มหาชน สำนักงานปฏิบัติการส่วนภูมิภาคภาคเหนือ เชียงใหม่**

: ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://so05.tci-thaijo.org>

อัครวิทย์. (2553). **แหล่งสารสนเทศ**. สืบค้น 13 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://sites.google.com/site/akravitunit1/baeb-thdsxb-kxn-reiyn/leuxk-chi-suxsar-snthes/kar-leuxk-haelng-reiyn-ru-laea-kherux-khay/haelng-sarsnthes>

อาชัญญา รัตนอุบล. (2564). **การรู้สารสนเทศ**. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://www.aritbooks.nrru.ac.th/uploadfiles/books/11-2018-03-29-05-26-49.pdf>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศศิพิมล ประพินพงศกร ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตร
สารสนเทศศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดร.สรียา โชติธรรม ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามพฤติกรรมการรู้สารสนเทศ

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง พฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย มีวัตถุประสงค์จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับรู้ และ ปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดย แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็นทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19

ตอนที่ 3 ปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ข้อมูลส่วนตัว

1) เพศ *

ชาย หญิง

2) ระดับปีการศึกษา *

ปี 1 ปี 2 ปี 3 ปี 4 ปี 5

3) คณะ / วิทยาลัย *

☐ คณะพลศึกษา	☐ คณะเภสัชศาสตร์	☐ คณะแพทยศาสตร์
☐ คณะศึกษาศาสตร์	☐ คณะพยาบาลศาสตร์	☐ คณะกายภาพบำบัด
☐ คณะสังคมศาสตร์	☐ คณะเศรษฐศาสตร์	☐ คณะวิทยาศาสตร์
☐ คณะมนุษยศาสตร์	☐ คณะสหเวชศาสตร์	☐ คณะวิศวกรรมศาสตร์
☐ คณะศิลปกรรมศาสตร์	☐ คณะทันตแพทยศาสตร์	☐ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม

- คณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม
- วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน

4) อุปกรณ์ที่ใช้เข้าถึงสารสนเทศ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) *

- คอมพิวเตอร์ เช่น PC หรือ notebook สมาร์ทโฟน ไอแพด/แท็บเล็ต
- อื่นๆ : _____

1.2 การรับรู้สารสนเทศโควิด-19

การรับรู้สารสนเทศโควิด-19	ทราบ	ไม่ทราบ
1) ท่านทราบหรือไม่ว่า อาการของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) มีดังนี้ มีน้ำมูก มีไข้สูง เจ็บคอ อ่อนเพลีย ปวดศีรษะ ไอ จาม ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อและหายใจลำบาก *		
2) ท่านทราบหรือไม่ว่า เจลแอลกอฮอล์ล้างมือควรมีปริมาณแอลกอฮอล์ตั้งแต่ 60-70% ขึ้นไป เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) และมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับการล้างมือด้วยสบู่ *		
3) ท่านทราบหรือไม่ว่า โคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ไม่สามารถติดต่อไปยังทารกในครรภ์ในระหว่างที่ตั้งครรภ์หรือมีผลต่อเด็กในครรภ์ของมารดา *		
4) ท่านทราบหรือไม่ว่า โคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ไม่ติดต่อทางพัสดุจากการส่งของหรือนำเข้าสินค้าจากแหล่งที่มีการแพร่ระบาด *		

การรับรู้สารสนเทศโควิด-19	ทราบ	ไม่ทราบ
5) ท่านทราบหรือไม่ว่า การสวมหน้ากากอนามัยสองชั้นสามารถลดการแพร่กระจายของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ลดลงได้ถึง 96.5% *		

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการรับรู้และกรเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19

2.1 วัตถุประสงค์ในการนำสารสนเทศโควิด19 ไปใช้ *

วัตถุประสงค์ในการนำสารสนเทศโควิด19 ไปใช้	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1) นำข้อมูลที่ได้รับรู้ไปเผยแพร่หรือบอกต่ออย่างถูกต้อง เพื่อให้ผู้อื่นรับรู้และป้องกันตัวเองได้					
2) สามารถรับรู้และเข้าถึงข้อมูลเพื่อใช้ทำงานได้อย่างถูกต้อง					
3) นำข้อมูลมาใช้ดูแลตนเองเบื้องต้นหากติดโควิด					
4) ใช้สารสนเทศในการรับข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโควิด-19					
5) นำข้อมูลที่ใช้ไปประกอบการตัดสินใจฉีดวัคซีนป้องกันโควิด-19					

2.2 ทานการรับรู้และเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 จากช่องทางใดต่อไปในระดับใด

ด้านสื่อมวลชน *	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1) มีการรับรู้สารสนเทศมาจากโทรทัศน์					
2) มีการรับรู้สารสนเทศมาจากวิทยุออนไลน์					

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ *	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1) มีการรับรู้สารสนเทศมาจากแผ่นพับ					
2) มีการรับรู้สารสนเทศจากวารสารวิชาการ					
3) มีการรับรู้สารสนเทศจากนิตยสาร					
4) มีการรับรู้สารสนเทศจากหนังสือพิมพ์					

ด้านสื่อโซเชียลมีเดีย *	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1) Twitter					
2) Facebook					
3) Instagram					
4) YouTube					
5) Line					

ด้านบุคคล *	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1) มีการรับรู้สารสนเทศมาจากเพื่อน					
2) มีการรับรู้สารสนเทศมาจากครอบครัว					
3) มีการรับรู้สารสนเทศมาจากบุคคลในชุมชน					

ด้านบุคคล *	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
4) มีการรับรู้สารสนเทศมาจากบุคลากรทางการแพทย์					

ส่วนที่ 3 ปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด- 19

3.1 ด้านเนื้อหาสารสนเทศ *	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1) มีข้อมูลข่าวสาร ที่มีจำนวนมากเกินตามความต้องการ					
2) มีการสร้างข่าวปลอมจำนวนมากในสื่อโซเชียลมีเดีย อาจทำให้หลงเชื่อ อย่างไม่รู้ตัว					
3) ข้อมูลมีการอัปเดตใหม่อยู่ตลอดเวลาเนื่องจากการกลายพันธุ์ของโรคโควิด-19 ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้อาจรับรู้ข่าวสารไม่ทันหรือพลาดต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น					
4) ข้อมูลการวิจัยที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับโรคโควิด-19 หรือวัคซีนป้องกันส่วนมากเป็นภาษาต่างประเทศ ทำให้อาจไม่สามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาหรือสื่อได้					

3.2 ด้านทักษะการรู้สารสนเทศ *	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1) ไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต จึงทำให้รับรู้หรือหาข้อมูลเกี่ยวกับโควิด-19 ได้ไม่เพียงพอ					
2) ไม่ทราบถึงแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ที่จะใช้ในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคโควิด-19 และวัคซีนป้องกัน					
3) ไม่ทราบถึงวิธีการในการค้นหาข้อมูล ทำให้ได้รับข้อมูลที่ไม่ตรงตามความต้องการ					
4) ไม่สามารถวิเคราะห์หรือประเมินข้อมูลข่าวสารที่ได้รับว่ามีความถูกต้อง หรือมีความน่าเชื่อถือหรือไม่					
5) ไม่สามารถนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ดูแล ป้องกัน หรือเลือกฉีดวัคซีนได้					
6) ขาดการเรียนรู้ ความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี ทำให้การเข้าถึงสื่อ ทำได้ยากและขาดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
รูปภาพประกอบการทำงาน

← December 1, 5:48 PM

100%

Total: 2 edits

Version history

Only show named versions

WEDNESDAY

- ▶ December 1, 5:48 PM (Current version)
 - All anonymous users
- ▶ December 1, 11:38 AM
 - Ratchaneekorn Posena

SATURDAY

- ▶ November 27, 11:30 PM
 - Orawee Thepmontha
- ▶ November 27, 8:16 PM
 - All anonymous users
- November 27, 6:41 PM
 - Ratchaneekorn Posena
- ▶ November 27, 12:08 PM
 - Thanchanok Panrunroj

ACTIVATED Windows

Go to Settings to activate Windows.

Show changes

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับรู้และการเข้าถึงสารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาการรับรู้สารสนเทศเกี่ยวกับโควิด-19 ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาพประกอบ 4 การทำงานในส่วนบทที่ 5 ผ่าน Google docs